

Bijlage 21 |

Toelichting Overeenkomst

Individuele voorzieningen
Jeugdhulp

Versiebeheer:

1.3	November 2024	Ketenbureau	Doorvoeren grammaticale wijzigingen en tekstconformiteit met CSW, wijziging n.a.v. jurisprudentie inzake geschillenbeslechting en nieuw Model Algemene Inkoopvoorwaarden VNG.
1.2	Juni 2024	Ketenbureau	Nieuwe versie toelichting CS Jeugd 1.2

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Overwegingen	5
Definities	6
Deel 1: Bepalingen die gelden tussen de Gemeente en alle Jeugdhulpaanbieders waarmee de Gemeente een overeenkomst sluit.....	6
Artikel 1.1: Voorwerp van de overeenkomst	6
Artikel 1.2: Hiërarchische volgorde documenten	6
Artikel 1.3: Looptijd	7
[Optioneel:] Artikel 1.4: Herzieningsclausule.....	7
[Optioneel:] Artikel 1.5: Bestedingsruimte	8
[Optioneel:] Artikel 1.6: Opzegging bij onvoldoende inzet.....	12
[Optioneel:] Artikel 1.7: 18-/18+	12
[Optioneel:] Artikel 1.8: Bibob Onderzoek.....	13
[Optioneel:] Artikel 1.n [vul in].....	14
Deel 2: Bepalingen die gelden tussen de Gemeente en een individuele Jeugdhulpaanbieder waarmee de Gemeente een overeenkomst sluit.....	15
Optioneel:] Artikel 2.n [vul in].....	15
Deel 3: Generieke bepalingen	16
Artikel 3.1: Levering van jeugdhulp.....	16
Artikel 3.2: Indexering	20
Artikel 3.3: Marketing	22
Artikel 3.4: Continuïteit van jeugdhulp	22
Artikel 3.5: Wachttijden en cliëntenstop door Gemeente.....	24
Artikel 3.6: Cliëntenstop door Jeugdhulpaanbieder	24
Artikel 3.7: Weigering- en beëindiging van jeugdhulp.....	25
Artikel 3.8: Wijziging ondersteuningsbehoefte.....	26
Artikel 3.9: Hoofd- en onderaanneming	27
Artikel 3.10: Informatievoorziening aan de Gemeente	28
Artikel 3.11: Archiefmateriaal	30
Artikel 3.12: iJw	31
Artikel 3.13: Onverschuldigde betaling.....	32
Artikel 3.14: Declaratie en betaling van de geleverde jeugdhulp.....	32
Artikel 3.15: Uitgangspunten voor betaling	33
Artikel 3.16: UBO (Ultimate Beneficial Owner).....	33
Artikel 3.17: Toezicht en handhaving.....	35

Artikel 3.18: Integriteit	38
Artikel 3.19: Bevindingen toezichthouders.....	39
Artikel 3.20: Niet-nakoming, opzegging en ontbinding	40
Artikel 3.21: Overdracht van rechten en fusie	41
Artikel 3.22: Financiële verantwoordelijkheid	42
Artikel 3.23: Noodzakelijke aanpassing.....	43
Artikel 3.24: Geschillenregeling	44
Artikel 3.25: Ongeldige overeenkomst	45
Artikel 3.26: Nietigheid.....	45
Artikel 3.27: Kennisgevingen en algemene inkoopvoorwaarden	45
Artikel 3.28: Betekenis na beëindiging.....	46
Artikel 3.29: Aansprakelijkheid	46
Artikel 3.30: Wijzigen van omstandigheden	47
Artikel 3.31: Wijziging van de contractstandaard	48
Artikel 3.32: Inbreuk persoonsgegevens.....	49

Inleiding

De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft op 2 december 2022 in het kader van administratieve lastenverlichting een contractstandaard vastgesteld voor de inkoop van jeugdhulp. Deze standaard is opgesteld door een begeleidingsgroep van gemeenten en jeugdhulpaanbieders, waarop gemeenten en jeugdhulpaanbieders landelijk zijn geconsulteerd en die is goedgekeurd door de stuurgroep van het Ketenbureau i-Sociaal Domein met daarin vertegenwoordigers van de VNG, het Ministerie van VWS en brancheverenigingen.

Gemeenten committeren zich op de voorgeschreven wijze aan deze contractstandaard bij de inkoop van jeugdhulp.

De contractstandaard bestaat uit:

1. een overeenkomst (deel 1, 2 en 3); en
2. een inkoopdocument.

Dit document bevat een toelichting de overeenkomst.

Overwegingen

De overwegingen geven aan hoe een overeenkomst tot stand is gekomen, welke doelstellingen partijen nastreven en hoe zij de verdere samenwerking zien. Hier is aansluiting gezocht in de overwegingen op verplichtingen uit de Jeugdwet, inkoopprocedures, uitvoeringsvarianten en generieke doelstellingen. Partijen kunnen de Overwegingen verder aanvullen met specifieke lokale en regionale overwegingen bij de overeenkomst.

Als een Europese aanbestedingsprocedure is voorgeschreven of de voorkeur geniet, dan geldt op basis van [artikel 2.38 lid 2 Aanbestedingswet 2012](#) dat een zogenaamde procedure voor sociale en andere specifieke diensten ('SAS') is voorgeschreven, tenzij de Gemeente anders beslist. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de gemeenteraad dit besluit dan moet nemen.¹ Deze contractstandaard ziet daarom op een overeenkomst te sluiten ter afronding van een SAS procedure. Met het in werking treden van de [Wet maatschappelijk verantwoord inkopen Wmo 2015 en Jeugdwet](#), is het niet langer nodig gebruikt te maken van het EMVI gunningscriterium. Laagste prijs als gunningscriterium is verboden. Gemeenten kunnen op verschillende manieren overeenkomsten sluiten met Jeugdhulpaanbieders waarop uitsluitingsgronden niet van toepassing zijn en die voldoen aan geschiktheidseisen. Enkele van deze mogelijkheden zijn uitgewerkt in het standaard inkoopdocument en de [Handreiking SAS zonder EMVI](#). Gemeenten die wel nog gebruik willen maken van een EMVI gunningscriterium, zijn verplicht inschrijvingen op te vragen en deze te toetsen aan dit gunningscriterium.

De overwegingen gaan ook al in op de keuze voor een uitvoeringsvariant. De definities van de uitvoeringsvarianten zijn opgenomen in [de Handreiking Uitvoeringsvarianten iWmo en iJw](#) van het Zorginstituut Nederland. Inspanningsgericht is de uitvoering van zorg en/of ondersteuning waarbij er een duidelijke afspraak tussen Gemeente en Jeugdhulpaanbieder is gemaakt over de levering van een specifiek product of dienst in een afgesproken tijdseenheid. Outputgericht is de uitvoering van zorg en/of ondersteuning waarbij er een duidelijke afspraak tussen Gemeente en Jeugdhulpaanbieder is gemaakt over de te behalen output. De manier waarop de Jeugdhulpaanbieder deze output moet behalen, is niet vastgelegd. Taakgericht is de uitvoering van zorg en/of ondersteuning waarbij de Gemeente een taak voor een (deel)populatie heeft gegeven aan een Jeugdhulpaanbieder en deze Jeugdhulpaanbieder de vrijheid heeft om de invulling van deze taak vorm te geven. In deze variant is er geen sprake van een verantwoording op individueel niveau.

In verdere overwegingen staat de overeenkomst stil bij de prestaties (inspanning, output of taak) en tarieven of prestaties en het taakgerichte budget. Dit zijn kernbedingen. De standaard schrijft niet voor hoe gemeenten hier invulling aan geven. Gemeenten en Jeugdhulpaanbieders leggen deze invulling vast in deel 2 van de standaard als zij verschillende invullingen kennen voor verschillende Jeugdhulpaanbieders en in deel 1 als zij een gelijke invulling kennen voor alle Jeugdhulpaanbieders. Voor de Gemeente is van belang dat zij de invulling van de kernbedingen afstemt op wat zij als Jeugdhulp bij verordening heeft vastgesteld.

¹ [Nieuwe regels omtrent aanbestedingen.](#)

Definities

De contractstandaard gaat uit van definities uit vigerende wet- en regelgeving. Om geen strijdigheid te krijgen tussen overeenkomst en verordening, gelden ook de definities uit de gemeentelijke verordening. Voorgaande voorkomt dat Gemeente en Jeugdhulpaanbieder definities gaan opstellen voor begrippen die al zijn gedefinieerd in wet- en regelgeving. Begrippen in de overeenkomst die in deze wet- en regelgeving geen definities kennen, krijgen hier een plek. Begrippen die in de overeenkomst voorkomen, maar niet in de wet, krijgen hier een passende definitie. Voor fraude is een tekst opgesteld door VNG Naleving. Voor Gepast gebruik is aangesloten op de definitie in overeenkomsten die zorgkantoren sluiten in het kader van de WLZ. Voor de definitie van (a)specifiek en generiek toewijzen is aangesloten bij [de Handreiking Uitvoeringsvarianten iWmo en iJw](#) versie 1.3, p. 5 van Zorginstituut Nederland.

Deel 1: Bepalingen die gelden tussen de Gemeente en alle Jeugdhulpaanbieders waarmee de Gemeente een overeenkomst sluit

Artikel 1.1: Voorwerp van de overeenkomst

Partijen geven aan op welke jeugdhulp de overeenkomst ziet. Er is voor gekozen eerst de algemene categorieën van jeugdhulp over te nemen uit artikel 1.1 Jeugdwet. Daarna kan de Gemeente verduidelijken welke vormen van jeugdhulp Partijen specifiek afspreken dat de Jeugdhulpaanbieder levert. Het is van groot belang duidelijk te zijn in wát de Gemeente nu precies inkoopt omdat dit een onderdeel is van het kernbeding van de overeenkomst. Artikel 6:277 BW stelt ook dat verbintenissen bepaalbaar moeten zijn. Wat moet de Jeugdhulpaanbieder leveren en wat krijgt hij daarvoor betaald? Wat betaalt de Gemeente en wat moet zij daarvoor geleverd krijgen?

Artikel 1.2: Hiërarchische volgorde documenten

Ratio:

De in de praktijk gebruikelijke hiërarchie van documenten is aangehouden in de contractstandaard. Er is ruimte gelaten aan partijen om de bijlagen bij de inkoopdocumenten zelf te benoemen en in te vullen, maar niet om deze op een andere plek in de hiërarchie onder te brengen. Sommige gemeenten maken overigens gebruik van zogenaamde ‘nadere overeenkomsten’ (NOK’s) en daarin is in de contractstandaard voorzien. De NOK’s staan op plek 2 in de hiërarchie. Gemeenten die geen gebruik maken van NOK’s hoeven hier verder niets mee te doen.

Van belang is ook op te merken dat niet alle gemeenten de het zogenaamde VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden hanteren. Dat betekent dat aanbieders die voor meer gemeenten werken steeds opnieuw ook die inkoopvoorwaarden moeten controleren. Door standaard op te nemen dat het VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden van toepassing zijn, is dit niet meer nodig. Bovendien hoeft de contractstandaard daardoor ook niet allerlei juridische zaken te regelen, omdat de inkoopvoorwaarden deze dan al regelen. Tot slot zijn deze voorwaarden al getoetst in procedures bij de rechter.

Inhoud:

De bijlagen maken integraal onderdeel uit van de overeenkomst. In dit artikel is opgenomen hoe deze bijlagen zich tot elkaar verhouden als tussen die bijlagen tegenstrijdigheden bestaan. De overeenkomst staat uiteraard zelf het hoogste in de hiërarchie. De Gemeente kan in de

Gemeentelijke inkoopdocumenten bijlagen opnemen. Gemeenten zijn niet verplicht gebruik te maken van Nadere overeenkomsten (NOKS), maar als zij dat doen volgt uit dit artikel de rang van deze NOKS in het geheel aan documenten.

Artikel 1.3: Looptijd

Ratio:

Er is voor gekozen om alleen de gemeente de mogelijkheid te geven de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te verlengen. Dit vanuit haar rol als opdrachtgever. Het is onlogisch haar te dwingen tot een verlenging door aanbieders, omdat alleen op de gemeente een wettelijke taak rust te voorzien in voldoende passende ondersteuning voor haar inwoners. Het aantal opties tot verlenging is wel gemaximeerd. Vanuit aanbestedingsrechtelijk oogpunt gezien is het namelijk discutabel of overeenkomsten voor onbepaalde tijd zijn toegestaan. Dit geldt ook voor toelatingsprocedures waarbij tussentijds aanmelden niet mogelijk is. Omdat bij toelatingsprocedures met tussentijds aanmelden elke potentiële aanbieder een kans krijgt om (weer) een overeenkomst te krijgen met de gemeente, lijkt een looptijd voor onbepaalde tijd hier wel toegestaan.

De contractstandaard bevat overigens verschillende opties voor opzeggingsclausules. Het is aan partijen om op deze plek te kiezen voor één van de drie voorgestelde opties voor een algemene opzeggingsclausule. Optie 1 en 3 zijn daarbij het meest ‘horizontaal’ (beide partijen hebben dezelfde rechten), optie 2 is ‘verticaal’ (de gemeente heeft meer rechten dan de aanbieder). Aanbieders niet de mogelijkheid geven om op te zeggen kan in de inkoopprocedure leiden tot minder of geen inschrijvingen/aanmeldingen.

Inhoud:

Omdat het sluiten van overeenkomsten voor onbepaalde tijd na een Europese aanbestedingsprocedure discutabel is, moeten de initiële looptijd en eventuele opties tot verlenging uitgaan van een redelijke totale looptijd van de overeenkomst. De gemeente moet actief verlengen, dat wil zeggen dat als zij dat niet doet volgens artikel 1.3.3, de overeenkomst eindigt op de afgesproken datum. Let hier op de zogenaamde ontvangsttheorie: het is aan de gemeente om te stellen en bewijzen dat zij verklaart heeft te willen verlengen én dat die verklaring de aanbieder heeft bereikt. Uit overwegingen van redelijkheid is opgenomen dat de gemeente de overeenkomst kan verlengen. Vervolgens moeten partijen een keuze maken: kan gezien het voorwerp van de overeenkomst geen van de partijen opzeggen, kan de gemeente opzeggen of kunnen beide partijen opzeggen.

[Optioneel:] Artikel 1.4: Herzieningsclausule

Ratio:

Artikel 1.4 is een optioneel artikel. Partijen die een herzieningsclausule willen opnemen in hun overeenkomst zijn verplicht om dit optionele artikel toe te passen. Hierdoor weten beide partijen steeds waar de herzieningsclausule is te vinden en heeft deze ook steeds dezelfde opbouw. Voor de opbouw van het artikel is aansluiting gezocht [bij artikel 2.163c Aanbestedingswet 2012](#), ook voor overeenkomsten gesloten na een toelatingsprocedure. Bij het opstellen en toepassen van de herzieningsclausule luidt het advies deze altijd te toetsen aan zowel het aanbestedingsrecht als beginselen van behoorlijk bestuur (in het geval van een Europese aanbestedingsprocedure) of alleen aan de beginselen van behoorlijk bestuur (in het

geval van een toelatingsprocedure). Een ongeoorloofde herziening van de overeenkomst, ook als deze uit de herzieningsclausule volgt, is onrechtmatig.

Inhoud:

Als op de overeenkomst de Aanbestedingswet 2012 van toepassing is, dan moet de gemeente de wijzigingen toetsen aan [hoofdstuk 2.5 Aanbestedingswet 2012](#). De mogelijke wijzigingen die partijen opnemen in dit artikel moeten in ieder geval in lijn zijn met het bepaalde in [artikel 2.163c Aanbestedingswet 2012](#). De gemeente moet dan bij het invullen de omvang en de aard van mogelijke wijzigingen of opties omschrijven, de voorwaarden omschrijven waaronder de gemeente deze kan gebruiken en geen wijzigingen of opties opnemen die de algemene aard van de opdracht kunnen veranderen. Het is niet helemaal duidelijk wat de wetgever bedoelt met de laatste voorwaarde. Een mogelijke invulling hiervan kan zijn: wijzigingen die, als zij bij de inkoop bekend waren, de opdracht interessant hadden gemaakt voor andere potentiële aanbidders.² Als gemeenten een wijzigingsclausule willen opnemen, is het dus van belang rekening te houden met dit risico.

Het is in ieder geval noodzakelijk gebruik te maken van dit artikel als de gemeente nog geen bestedingsruimtes gebruikt zoals beschreven artikel 1.5, maar dat mogelijk later wel wil doen. Daarnaast moet de gemeente dit artikel gebruiken om, als zij gebruikmaakt van dit soort bestedingsruimtes, te beschrijven hoe zij bestedingsruimtes tussentijds kan wijzigen.

[Optioneel:] Artikel 1.5: Bestedingsruimte

Ratio:

In de praktijk komt het voor dat gemeenten per aanbieder (of: voor één of meer aanbidders) bestedingsruimtes vaststellen. Dit zijn ruimtes waarbinnen de aanbieder dan de afgesproken jeugdhulp mag leveren. Met andere woorden: als de ruimte is gevuld (het plafond is bereikt), dan levert de aanbieder aanvullende jeugdhulp in principe voor eigen rekening en risico. De contractstandaard doet geen uitspraak over de wenselijkheid of effectiviteit van bestedingsruimtes. Zij stelt alleen vast dat als partijen gebruik willen maken van dit instrument, zij verplicht zijn dat te doen volgens de in artikel 1.5 vastgestelde regels. In die regels zijn waarborgen ingebouwd voor gemeenten, aanbidders en cliënten. Het gebruik van bestedingsruimtes en ook het bereiken daarvan betekent bovendien niet dat gemeenten op basis van de Jeugdwet dan geen compensatieplicht meer hebben jegens hun inwoners.

Inhoud:

1.5.1 en 1.5.2

De keuze om al dan niet gebruik te maken van het instrument ‘bestedingsruimte’ behoort tot de beleidsvrijheid van de Gemeente. De Jeugdhulpaanbieder mag binnen die bestedingsruimte leveren. Levering boven de bestedingsruimte betaalt de Gemeente alleen in uitzonderlijke gevallen. De bestedingsruimte als bedoeld in deze bepaling ziet uitsluitend op de inspanningsgerichte- en outputgericht uitvoeringsvariant³. Omdat de Jeugdhulpaanbieder 6 (zes) maanden voorafgaand aan het gebruik van bestedingsruimtes een zienswijze kenbaar mag maken en 3 (drie) maanden voor aanvang van de bestedingsruimte de Gemeente een besluit moet nemen over die bestedingsruimte, is het zaak dat de Gemeente hiermee al rekening houdt in haar inkoopprocedures, de daarin van toepassing zijnde termijnen en de startdata van overeenkomsten die daaruit voortvloeien. De bestedingsruimte zelf is een

² Council of the European Union, 2011/0438 (COD), 14 juni 2012

³ Voor een uitgebreide toelichting zie de [website van het Ketenbureau](#)

afpraak tussen de Gemeente en een individuele Jeugdhulpaanbieder en die nemen Partijen daarom op in deel 2.

Bij gebruik van een begrenzing in de besteding van door de Jeugdhulpaanbieder voor rekening van de Gemeente in te zetten financiële middelen, is voor alle Partijen het tijdigheidsaspect van groot belang, dit betreft:

- De periode waarop de bestedingsruimte betrekking heeft en waarbinnen de Jeugdhulpaanbieder declaraties voor geleverde jeugdhulp bij de Gemeente kan indienen.
- De termijn die in acht wordt genomen voorafgaand aan de datum waarop de bestedingsruimte in werking treedt, waardoor partijen de gelegenheid hebben informatie en zienswijzen te delen over o.m. de ontwikkeling van de Jeugdhulpaanbieder in voorgaande perioden, het portfolio van de Jeugdhulpaanbieder, de verwachte groei of krimp in omzet de komende periode, de totale bestedingsruimte voor alle gecontracteerde Jeugdhulpaanbieders samen en de beleidskeuzes van de gemeente.
- Het besluit omtrent en de termijn voorafgaand aan de daadwerkelijke inwerkingtreding van de bestedingsruimte waardoor de Jeugdhulpaanbieder de benodigde tijd en gelegenheid heeft de planning en uitvoering van de levering van jeugdhulp en daarvoor benodigde bedrijfsvoering aan te passen.

1.5.3

Deze bepaling benoemt de stappen in het proces, de termijnen die in acht moeten worden genomen en de afspraken met betrekking tot de eventuele verlenging van het gebruik van een bestedingsruimte. Merk ten aanzien op dat in het eerste punt het gebruik van het bijvoeglijke “enig” in relatie staat tot de voorwaarde in het vijfde punt. Dit bedoelt aan te geven dat niet “elk” kalenderjaar sprake hoeft te zijn van het gebruik van een bestedingsruimte. Het tweede punt regelt dat ook tijdens een kalenderjaar de Gemeente (alsnog) kan overgaan tot het gebruik van een bestedingsruimte. Verwerven van inzicht in – en het mitigeren van eventuele financiële risico’s voor de Jeugdhulpaanbieder is geborgd in de punten 3 t/m 5. Het derde punt voorziet in waarborgen voor een zorgvuldig proces en een tijdige en adequate communicatie tussen Partijen. Het vierde punt voorziet in een termijn betreffende de looptijd en omvang van een bestedingsruimte, zodat de Jeugdhulpaanbieder zich op de (nieuwe) situatie kan voorbereiden. Het vijfde punt benadrukt dat de Gemeente bij verlenging van het gebruik van de bestedingsruimte dezelfde voorwaarden in acht moet nemen als in een eerder gebruik van een bestedingsruimte het geval is geweest. Dit is van belang om Partijen voldoende tijd en gelegenheid te bieden de ervaringen van de voorgaande periode te verbinden met informatie en zienswijzen die betrekking hebben op de afwegingen geregeld in 1.5.4 en 1.5.5, voor zover deze eveneens van belang zijn voor de aankomende periode.

1.5.4 en 1.5.5

Gebruik van een bestedingsruimte wordt jaarlijks geëvalueerd. De Gemeente neemt daarbij, binnen de gemeentelijke beleidskaders en de door de gemeenteraad vastgestelde begroting, in onderlinge samenhang, ten minste de in 1 t/m 6 genoemde elementen expliciet in overweging. Punt 7 voorziet in een overzicht en beschrijving van de onderwerpen die onderdeel zijn van een plan waaruit de gevolgen daarvan blijken voor zover deze voorzienbaar zijn. Enkele punten ter nadere toelichting:

- Sub a: administratieve lasten zijn de kosten voor het Nederlandse bedrijfsleven om te voldoen aan informatieverplichtingen die voortvloeien uit regelgeving van de

overheid. Het gaat om de kosten die gemaakt worden voor het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie.⁴

- Sub b: hoeft geen nadere toelichting.
- Sub c: jeugdigen die reeds jeugdhulp ontvangen, blijven deze hulp ontvangen ook als de maximale bestedingsruimte wordt bereikt en/of overschreden.
- Sub d: een wachtlijst is een lijst waarop jeugdigen worden geregistreerd die op deelname, behandeling of inschrijving wachten; jeugdigen worden aan de wachtlijst toegevoegd, met vermelding van datum en tijdstip van (eerste) inschrijving.
- Sub e: mogelijke oplossingen zijn onderwerp van overleg tussen de Gemeente, de Jeugdhulpaanbieder, de gemeentelijke toegang/verwijzer en/of de jeugdige en/of de ouders/verzorgers.
- Sub f: een specifieke toewijzing is een toewijzing waarbij alleen de productcategorie gevuld is; de productcode is niet ingevuld; de Jeugdhulpaanbieder mag alle gecontracteerde producten leveren die behoren bij de toegewezen productcategorie; bij een specifieke toewijzing kan een maximaal budget worden meegegeven; de omvang kan niet worden gevuld.
- Sub g: er geldt een administratieve procedure bij verwijzing van een jeugdige naar de Jeugdhulpaanbieder die de maximale bestedingsruimte heeft uitgenut; tegelijkertijd geldt dat als door de Gemeente (toch) een specifieke toewijzing (door middel van een via het landelijk berichtenverkeer verzonden toewijzingsbericht) aan de Jeugdhulpaanbieder is verstrekt, de Gemeente de declaratie betaalt voor de binnen deze toewijzing geleverde jeugdhulp, ook als de maximale bestedingsruimte is of wordt bereikt.
- Sub h: hoeft geen nadere toelichting.
- Sub i: hoeft geen nadere toelichting.
- Sub j: partijen maken in de aanbestedingsprocedure glasheldere afspraken over hetgeen wordt verstaan onder hoog-complexe en crisogene/spoedzorg.
- Sub k: hoeft geen nadere toelichting.

Naast bovenstaande is van belang dat de Gemeente in ieder geval ook gebruik maakt van artikel 1.4 (herzieningsclausule). Als de Gemeente bij een aanbestede overheidsopdracht later nog bestedingsruimtes wil invoeren, dan moet zij dat opnemen in deze herzieningsclausule. De aard van de wijziging is al bekend, namelijk het invoeren van bestedingsruimtes. De omvang dient zij in artikel 1.4 aan te geven alsook de voorwaarden waaronder zij kan overgaan tot het gebruik van bestedingsruimtes. Voor wat betreft het laatste kan de Gemeente verwijzen naar een invulling van de hiervoor genoemde voorwaarden sub a tot en met sub k. Start de Gemeente met bestedingsruimtes, dan dient zij in artikel 1.4 in ieder geval op te nemen wat de omvang van wijzigingen van bestedingsruimtes kunnen zijn, bijvoorbeeld in percentages afwijking ten opzichte van de bestedingsruimtes waarmee is gestart. Ook hier dienen vervolgens nog de voorwaarden te zijn beschreven waaronder wijzigingen zijn door te voeren.

1.5.6

De 'jeugdhulp zoals overeengekomen' is opgenomen in artikel 1.1.

1.5.7

In dit artikellid is uitgeschreven dat de Gemeente de primair verantwoordelijke partij is voor de bewaking van de bestedingsruimte (1). Als sprake is van specifieke toewijzingen, dan is de Jeugdhulpaanbieder hiervoor verantwoordelijk (2). Dit vereist heldere afspraken over de

⁴ [Regeldruk, Wat en hoe te meten?](#) geraadpleegd op 21 november 2024.

taakverdeling en tijdige en actieve communicatie tussen Partijen (3). Een goed functionerend (landelijk) berichtenverkeer en een actuele administratievoering, naast inzicht in relevante ontwikkelingen en de beschikbaarheid van (eigen) onderbouwde prognoses zijn factoren die hierin een belangrijke rol spelen (4). Binnen de gestelde termijnen vindt overleg plaats met betrekking tot oorzaken en eventueel mogelijke wijzigingen van een bestedingsruimte (5, 6). Bij het wijzigen van de bestedingsruimte is dezelfde zorgvuldigheid vereist als bij het voor de eerste keer toepassen ervan. Mede in verband met de afwegingen in 1.5.4 en 1.5.5 (5). Alle voorgenomen wijzigingen ten aanzien van de bestedingsruimte moeten schriftelijk worden vastgelegd om te rechtmatigheid van de uitgaven te kunnen aantonen (7). De afwegingen genoemd in 1.5.4 en 1.5.5 sommen niet limitatief (“ten minste” de eisen/voorwaarden die aanleiding kunnen zijn tot aanpassingen van het addendum. Verder komt het in de praktijk voor dat de Jeugdhulpaanbieder (bewust of onbewust) ook na afspraken over, en het instellen van een cliëntstop, nieuwe jeugdigen aannemen en hen jeugdhulp levert. Deze leveringen van jeugdhulp zijn voor rekening en risico van de Jeugdhulpaanbieder. Het is van belang dat de Gemeente, als zij met bestedingsruimtes wil werken, vooraf intern goed organiseert en borgt hoe met meldingen om te gaan. Dit om te kunnen garanderen dat zij binnen de gestelde termijnen kan overleggen en besluiten.

1.5.8

De Gemeente die meerdere vormen van inspanning of output inkoopt bij dezelfde Jeugdhulpaanbieder in dezelfde overeenkomst, kan per vorm van inspanning of output een bestedingsruimte bepalen. Deze bepaling maakt het voor de Jeugdhulpaanbieder – na schriftelijke toestemming van de Gemeente - mogelijk om tussen deze bestedingsruimtes te substitueren. Een wijziging van de bestedingsruimte voor een inspanning of output is dan niet nodig omdat de Jeugdhulpaanbieder daarvoor de bestedingsruimte voor een andere inspanning of output mag aanspreken.

1.5.9

De vaststelling dat een Jeugdhulpaanbieder zijn bestedingsruimte dreigt uit te nutten met nieuwe of bestaande jeugdigen en waarbij ophoging van de bestedingsruimte is gewenst kan gepaard gaan met het verzoek om de toeleiding van jeugdigen naar de betreffende Jeugdhulpaanbieder – tijdelijk – stop te zetten. Op dat moment heeft de Jeugdhulpaanbieder ook geen acceptatieplicht meer. Als de ‘zittende’ jeugdigen zorgen voor overschrijding van de bestedingsruimte, dan zal de Gemeente deze op basis van beginselen van behoorlijk bestuur toch moeten betalen. Als de Gemeente betaalt voor het meerdere geleverde, hoeft dit overigens niet gepaard te gaan met ophoging van de bestedingsruimte. De Gemeente handhaaft de bestedingsruimte niet, omdat beginselen van behoorlijk bestuur daaraan dan in de weg staan. Om met bestedingsruimtes en een cliëntenstop te werken is het overigens zaak dat de Gemeente de toegang maximaal op orde heeft.

1.5.10

De Gemeente legt de opheffing van een eerder overeengekomen (tijdelijke) stop toeleiding jeugdigen naar de Jeugdhulpaanbieder (‘cliëntenstop’) schriftelijk vast in een brief aan de Jeugdhulpaanbieder.

[Optioneel:] Artikel 1.6: Opzegging bij onvoldoende inzet

Ratio:

Gemeenten zochten de afgelopen jaren naar instrumenten om een uitdijend zorglandschap qua aanbieders beter te beheersen. Eén van die instrumenten die de praktijk gebruikt, is een bepaling over opzegging bij onvoldoende inzet. Aanbieders die echt niet voldoen aan een bepaalde norm (aantal cliënten, bepaalde omzet, enzovoort) en van weinig meerwaarde zijn voor het zorglandschap, kan de gemeente met deze bepaling verwijderen uit het landschap (of bewegen tot onderaannemerschap). Lid 2 van het artikel zet echter een rem op deze mogelijkheid. Als er een tekort bestaat voor bepaalde ondersteuning, het aanbod uniek is of de klanttevredenheid hoog is (8.5 of hoger te beoordelen op de door de gemeente voorgeschreven wijze), dan kan de gemeente de overeenkomst met de aanbieder die aan de norm voldoet niet opzeggen. Daarmee blijven deze aanbieders gerechtvaardigd onderdeel uitmaken van het landschap.

Dit artikel is overigens optioneel. Alleen als de gemeente dus op deze wijze wil sturen op het zorglandschap, dan is het artikel verplicht.

Inhoud:

Een veelgehoord signaal bij gemeenten is dat zij veel Jeugdhulpaanbieder contracteren. Zij ervaren daardoor een ‘druk’ zorglandschap. Om het zorglandschap dynamisch mee te laten bewegen met hoe de hulpvragen van jeugdigen zich ontwikkelen, is een gemeentelijke opzegging mogelijk. Deze maakt dat op basis van een objectiveerbare norm (omzet, aantal jeugdigen in zorg, et cetera) de Gemeente altijd de overeenkomst kan opzeggen met de Jeugdhulpaanbieder die niet aan die vooraf bekendgemaakte norm voldoet. Dit zorgt voor een natuurlijk ‘opschoning’ van het zorglandschap. Het is overigens wel zaak dat de Gemeente de ‘deur’ ook sluit voor deze Jeugdhulpaanbieders om zich weer opnieuw aan te melden als de overeenkomst tussentijdse toetreding mogelijk maakt. Anders heeft deze bepaling geen zin.

Ook als een Jeugdhulpaanbieder aan de vooraf vastgestelde norm voldoet, dan nog kan de Gemeente het zinvol vinden deze voor het zorglandschap te behouden. In dit artikel is daarom ook opgenomen onder welke voorwaarden de Gemeente in ieder geval geen gebruik maakt van de mogelijkheid tot opzegging.

[Optioneel:] Artikel 1.7: 18-/18+

Inhoud:

Een heikel punt in de uitvoering is hoe om te gaan met jeugdigen die de leeftijd van 18 bereiken en waarvoor de Jeugdwet niet langer geldt. De Jeugdhulpaanbieder zit met zijn hulpverlening het dichtst op het vuur en daarom legt dit artikel ook de contractuele verantwoordelijkheid bij de Jeugdhulpaanbieder om het initiatief te nemen voor en de regie te voeren over een mogelijke warme overdracht naar een eventuele opvolgende (zorg)aanbieders (bijv. gefinancierd vanuit de Wmo 2015, de WLZ of de Zvw) waarbij het belang van de jeugdige voorop staat. Om deze warme overdracht te kunnen bewerkstelligen voert de Jeugdhulpaanbieder de regie over de planvorming met primair de jeugdige). Vooruitlopend op het 18e levensjaar is op grond van deze overeenkomst de Jeugdhulpaanbieder verantwoordelijk voor de inzet van voorzieningen buiten de Jeugdwet in het geval dat geen sprake is van verlengde jeugdhulp vanaf het 18e levensjaar van de jeugdige. Dat betekent niet dat hij deze zelf moet leveren of toekennen, maar wel dat hij de jeugdige via de juiste verwijzers daar naar kan laten toeleiden.

[Optioneel:] Artikel 1.8: Bibob Onderzoek

Ratio:

Gemeenten krijgen steeds meer instrumenten tot hun beschikking om de rechtmatigheid van geleverde ondersteuning te controleren alsook de aanbieders die deze leveren. Bibob-onderzoek is zo'n instrument. Omdat de inzet van Bibob-onderzoek zowel in de inkoop als de uitvoering vraagt om een specifieke uitwerking (grondslagen, activiteiten, bevoegdheden), is dit artikel opgenomen waarin de gemeente die uitwerking kan opnemen. Het is wel zaak dat de gemeente ook in het inkoopdocument de optie voor Bibob-onderzoek dan activeert.

Inhoud:

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) geeft overheidsinstanties (zoals een gemeente) de mogelijkheid om de achtergrond van bedrijven en personen met wie zij zakendoen, te screenen. Het biedt de gemeente de mogelijkheid om te onderzoeken of zij een overeenkomst kunnen sluiten met een aanbieder ('betrokkene' in de terminologie van de Wet Bibob), een reeds gesloten overeenkomst kan ontbinden, of een onderaannemer kan weigeren. Voor aanvullende informatie over de Wet Bibob en de mogelijkheden die deze biedt, verwijst de standaard korthedshalve naar de Factsheet Landelijk Bureau Bibob – "Veelgestelde vragen over de Wet Bibob en overheidsopdrachten."⁵

Een op deze contractstandaard toegesneden bepaling op basis van het voorbeeld van het Landelijk Bureau Bibob kan er als volgt uitzien:

1.8.1

De gemeente wil bij deze overheidsopdracht gebruik kunnen maken van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob).

1.8.2

De Wet Bibob beoogt te voorkomen dat de overheid ongewild criminele activiteiten faciliteert. De gemeente behoudt zich daarom het recht voor potentiële aanbieders te screenen zowel gedurende de aanbestedingsprocedure als tijdens de looptijd van de overeenkomst.

1.8.3

Bij de screening maakt de gemeente gebruik van de (wettelijke) middelen die haar ter beschikking staan. Deze middelen bestaan in ieder geval uit:

- het door (potentiële) aanbieder(s) laten indienen van een Gedragsverklaring Aanbesteden (GVA);
- het door (potentiële) aanbieder(s) laten invullen van een Bibob-vragenformulier;
- het doen van eigen onderzoek in open bronnen (op grond van de Wet Bibob);
- het doen van eigen onderzoek in gesloten bronnen op grond van de Wet Bibob;
- het vragen van een Bibob-advies aan het Landelijk Bureau Bibob (LBB).

⁵ <https://www.justis.nl/sites/default/files/2023-07/Factsheet%20Wet%20Bibob%20en%20Overheidsopdrachten.pdf>, geraadpleegd 21 november 2024

1.8.4

(Potentiële) aanbieder(s) zijn gehouden hun medewerking aan een screening te verlenen. Indien een (potentiële) aanbieder geen of onvoldoende medewerking verleent aan een screening, is de gemeente gerechtigd de potentiële aanbieder uit te sluiten van deelname aan de aanbestedingsprocedure, dan wel tot wijziging, opschorting of beëindiging van de overeenkomst met de aanbieder(s) voor zover de screening plaatsvindt gedurende de looptijd van de overeenkomst.

1.8.5

De gemeente stelt (potentiële) aanbieder(s) op de hoogte indien zij een Bibob-advies aan het LBB vraagt. Het advies van het LBB geeft de gemeente ondersteuning bij haar eigen inhoudelijke afweging om:

- de overheidsopdracht wel of niet aan een potentiële aanbieder te gunnen;
- een overeenkomst inzake de overheidsopdracht met aanbieder(s) te ontbinden; of
- wel of niet toestemming te verlenen tot inschakeling van een (beoogde) onderaannemer.

1.8.6

Voorgaande artikelen zijn ook van toepassing op de combinanten in een combinatie, hoofdaannemers en (beoogde) onderaannemers zowel in de aanbestedingsprocedure als in de uitvoering van de overeenkomst.

[Optioneel:] Artikel 1.n [vul in]

De contractstandaard bestaat uit een deel 1, deel 2 en deel 3. Daarvoor is gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten op de wijze waarop zorgkantoren contracteren. Ook zij maken gebruik van verschillende delen. De contractstandaard wijkt wel iets af van de wijze waarop zorgkantoren deze gebruiken:

- deel 1 bevat afspraken tussen de gemeente en alle aanbieders (als er één of meer aanbieders zijn);
- deel 2 bevat maatwerkafspraken tussen de gemeente en elke aanbieder afzonderlijk (als er meer aanbieders zijn);
- deel 3 is de daadwerkelijke ‘standaard’ – deze geldt altijd.

Voorgaande betekent dat partijen deel 1 van de standaard dus kunnen aanvullen met eigen bepalingen die dan gelden voor alle aanbieders die de gemeente contracteert (dat kan er dus ook één zijn). Deze bepalingen mogen aanvullend zijn op deel 3, maar daarmee niet strijdig zijn.

Deel 2: Bepalingen die gelden tussen de Gemeente en een individuele Jeugdhulpaanbieder waarmee de Gemeente een overeenkomst sluit

Optioneel:] Artikel 2.n [vul in]

De afspraken met een individuele Jeugdhulpaanbieder kunnen volgen uit de inkoopprocedure tussen de Gemeente en de Jeugdhulpaanbieder en gelden specifiek voor deze individuele Jeugdhulpaanbieder. Deze afspraken maken onlosmakelijk onderdeel uit van deze overeenkomst.

In Europese aanbestedingsprocedures moeten Jeugdhulpaanbidders onder dezelfde door de Gemeente opgestelde voorwaarden verzoeken tot deelneming en/of inschrijvingen indienen. Dit volgt uit de in de aanbestedingsregels uitgewerkte beginselen, zoals het gelijkheids- en transparantiebeginsel. Het kan echter zo zijn dat binnen diezelfde voorwaarden de Gemeente Jeugdhulpaanbidders vraagt zelf bijvoorbeeld invulling te geven aan een plan van aanpak of pilot. In dat geval kan bij gunning het door elke individuele Jeugdhulpaanbieder ingediende plan van aanpak of pilot als onderdeel van de overeenkomst met de Gemeente gelden.

Een ander voorbeeld is tariefdifferentiatie tussen Jeugdhulpaanbidders. De inkoopprocedure kan zo zijn ingestoken dat niet alle Jeugdhulpaanbidders hetzelfde tarief of hetzelfde taakgerichte budget krijgen, maar dat zij een eigen tarief of taakgericht budget moeten aanbieden. Of dat de Gemeente vooraf tarieven en budgetten vaststelt voor verschillende soorten jeugdhulp en/of Jeugdhulpaanbidders. Ook hiervoor gelden de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de aanbestedingsbeginselen, zoals het gelijkheids- en transparantiebeginsel. Gemeente en individuele Jeugdhulpaanbidders kunnen ook in dit deel van de overeenkomst dit soort individuele afspraken vastleggen.

De makkelijkste manier om individuele afspraken tussen de Gemeente en een individuele Jeugdhulpaanbieder vast te leggen in deel 2 is door (het relevante deel van) de inschrijving van de Jeugdhulpaanbieder als bijlage te voegen achter dit deel van de overeenkomst.

NB. Het is niet mogelijk af te wijken van deel 3 van deze overeenkomst.

Deel 3: Generieke bepalingen

Deel 3 van de contractstandaard is een verplicht onderdeel. Partijen mogen niet van deze artikelen afwijken. Zij mogen alleen daar waar dat is aangegeven elementen toevoegen of verwijderen.

Artikel 3.1: Levering van jeugdhulp

3.1.1

Ratio:

Dit artikel bevat achtereenvolgens:

- een acceptatieplicht voor de aanbieder;
- een plicht voor de aanbieder om verantwoorde jeugdhulp te leveren;
- een bepaling over wie verantwoordelijk is voor de jeugdhulp als er meer aanbieders en mogelijk ook aanbieders van maatschappelijke ondersteuning diensten leveren op één woonadres;
- een plicht voor de aanbieder om evidence-based methodieken toe te passen. Als die niet beschikbaar zijn, zijn practice-based technieken voldoende. Als ook die niet beschikbaar zijn, dan rust op de aanbieder de plicht om aan te tonen dat zijn methodieken gelijkwaardig zijn;
- een plicht voor alle partijen om elkaar up-to-date te houden voor wat betreft contactpersonen en -gegevens.

Voor wat betreft de acceptatieplicht voor de aanbieder geldt dat deze niet van toepassing is als partijen een cliëntenstop zijn overeengekomen of als de aanbieder kan aantonen dat hij niet de juiste ondersteuning kan bieden. Bij de inspanningsgerichte en outputgerichte uitvoeringsvariant geldt daarnaast dat de aanbieder ook niet hoeft te leveren als partijen dus gebruikmaken van bestedingsruimtes en deze zijn of worden bereikt.

Voor wat betreft de plicht voor de aanbieder om verantwoorde jeugdhulp te leveren is aansluiting gezocht bij de Jeugdwet en de gemeentelijke verordening.

Voor wat betreft de bepaling over wie verantwoordelijk is voor de ondersteuning als er meer aanbieders en mogelijk ook aanbieders van maatschappelijke ondersteuning diensten leveren op één woonadres, ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de gemeente. De gemeente kan echter ook een derde hebben aangewezen om deze verantwoordelijkheid op zich te nemen. In dat geval is het die partij en niet de gemeente op wie de verplichting tot coördinatie rust, zoals beschreven in het artikel.

De plicht voor de aanbieder om evidence-based of practice-based technieken toe te passen of aan te tonen dat methodieken gelijkwaardig zijn, is opgenomen om tegemoet te komen aan het geluid dat de praktijk mogelijk ondersteuning inzet waarvan onduidelijk is of deze zinvol en bruikbaar is. De gemeente krijgt met deze bepaling de mogelijkheid om strakker toe te zien op hoe aanbieders kwalitatief invulling geven aan de jeugdhulp die zij leveren. Het is van belang dat de gemeente hier ook aandacht aan besteedt in de gemeentelijke vordering.

Inhoud:

In de contractstandaard is vermeld dat de Opdrachtgever is aangeduid als Gemeente en dat Opdrachtnemer is aangeduid als Jeugdhulpaanbieder. De Gemeente sluit overeenkomsten met

Jeugdhulpaanbieders ter uitvoering van de zorgplicht die zij heeft in het kader van artikel 2.3 Jeugdwet. Daaruit vloeit voort dat de Gemeente dit wenst te vertalen in een acceptatieplicht van de gecontracteerde Jeugdhulpaanbieder(s). Het eerste lid van dit eerste artikel van hoofdstuk 3 van deze contractstandaard maakt onderscheid tussen de uitvoeringsvarianten inspanningsgericht en outputgericht enerzijds en de taakgerichte uitvoeringsvariant anderzijds. Dat onderscheid is van belang omdat bij de eerste twee genoemde varianten in principe sprake is van meerdere gecontracteerde Jeugdhulpaanbieders naar wie kan worden verwezen door een wettelijk verwijzer en/of die een toewijzing in de betekenis van een opdracht tot levering kunnen ontvangen van de Gemeente. Zowel de wettelijk verwijzer als de Gemeente maken bij deze uitvoeringsvarianten een concrete keuze voor levering van de hulp door een bepaalde Aanbieder. Uitsluitend als ten aanzien van deze specifieke Jeugdhulpaanbieder sprake is van een cliëntenstop, het niet kunnen bieden van de juiste hulp of als het budgetplafond is bereikt, kan deze Jeugdhulpaanbieder de opdracht tot levering weigeren. Bij de taakgerichte variant zijn vooraf met de gecontracteerde Jeugdhulpaanbieder of het consortium van Jeugdhulpaanbieders resultaatafspraken gemaakt over de aard en omvang van de populatie, de aard en vormen van te leveren jeugdhulp en het daarvoor beschikbaar gestelde budget. Dit impliceert dat uitsluitend om een inhoudelijke reden, het niet in staat zijn de juiste jeugdhulp te kunnen leveren, de leveringsopdracht kan worden geweigerd.

3.1.2

Het tweede lid beschrijft verantwoorde jeugdhulp aan jeugdigen waarvoor de Gemeente in het kader van het woonplaatsbeginsel aan de lat staat als: hulp van passend niveau, veilig, doeltreffend, doelmatig, cliëntgericht en passend bij de behoefte. Onder gepast gebruik wordt deels in aanvulling daarop verstaan dat jeugdigen recht hebben op de best mogelijke hulp en ondersteuning, passend bij hun individuele mogelijkheden, omstandigheden en hulpvraag. Waarbij zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de samenhang met andere problematiek, preventie, vroegsignalering en het bevorderen van herstel door de inzet van bewezen en/of nieuwe methoden en technieken. Tenslotte wordt de relatie gelegd met de beoogde kwalificaties waaraan de in te zetten jeugdhulpmedewerkers moeten voldoen zoals vastgelegd in de geschiktheids- en/of producteisen in de gemeentelijke inkoopdocumenten, landelijke standaarden en/of de gemeentelijke verordening. Een en ander wordt eveneens toegelicht bij de betreffende onderwerpen in het inkoopdocument.

3.1.3

In de situatie dat meerdere Jeugdhulpaanbieders betrokken zijn bij een samengestelde (vormen, categorieën, producten, diensten) levering van de jeugdhulp, dient er geen misverstand te bestaan over de verantwoordelijkheid ten aanzien van de aansluiting van de samenstellende onderdelen van de hulp. Het derde lid schept daarin duidelijkheid. Op deze wijze ligt de regie volledig bij de Gemeente. Wijst zij geen derde aan, dan is zij zelf verantwoordelijk. Wijst zij wel een derde aan (dat kan een Jeugdhulpaanbieder zijn, maar ook de lokale toegang), dan is die derde verantwoordelijk. De Gemeente is alleen verantwoordelijk te houden als zij niet een derde heeft aangewezen.

3.1.4

Het vierde lid is een uitwerking van bladzijde 148 Memorie van Toelichting Jeugdwet ⁶ waarin is gesteld dat bij het bepalen van de voorziening ter uitvoering van een medische verwijzing (dus niet een verwijzing door de gemeentelijke toegang, een bepaling van een gecertificeerde instelling of een gerechtelijke machtiging) de Jeugdhulpaanbieder zich dient te

⁶ [Regels over gemeentelijke verantwoordelijkheid, Memorie van toelichting](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

houden aan de afspraken die hij daarover met de Gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie en met de regels die de Gemeente op grond van artikel 2.9 bij verordening stelt. De Gemeente kan in haar verordening niet alleen aangeven welke vormen van jeugdhulp alleen na een besluit van de Gemeente of een verwijzing door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts toegankelijk zijn, maar ook de voorwaarden waaronder deze vormen van ondersteuning, hulp en zorg verkregen kunnen worden. Met andere woorden, de Jeugdhulpaanbieder is bij de bepaling welke vorm van jeugdhulp, met welke frequentie en voor hoe lang gebonden aan hetgeen de Gemeente hierover in de verordening heeft opgenomen.

In de Memorie van Toelichting zijn 4 stappen beschreven die worden doorlopen op het moment dat een jeugdige jeugdhulp nodig heeft:

Stap 1 is dat de jeugdige zich meldt, eventueel samen met zijn ouders. Daar wordt bekeken wat er aan de hand is met de jeugdige.

Stap 2 is een onderzoek naar de onderliggende problematiek (gaat het om opvoedhulp of is er een stoornis of een beperking).

Stap 3 is de vaststelling van de aard en omvang van de benodigde zorg om die stoornis, beperking of opvoedhulp om het probleem op te lossen.

Stap 4 is vaststellen: kunnen de jeugdige en zijn netwerk het probleem zelf oplossen, zijn er algemene voorzieningen beschikbaar of is er een individuele voorziening nodig (in welke omvang en intensiteit en voor hoe lang).

Volgens de Memorie van Toelichting voert de huisarts alleen stap 1 uit en doet de Jeugdhulpaanbieder de stappen 2 t/m 4. Bij de gemeentelijke toegang doorloopt de Gemeente zelf alle stappen. De Jeugdhulpaanbieder dient de 3 stappen op dezelfde manier uit te voeren als de gemeentelijke toegang (om uitkomsten in gelijke gevallen gelijk te trekken) bij de medische verwijzroute. Daar ziet deze bepaling op.

3.1.5

Door Jeugdhulpaanbieders in te zetten methodieken⁷ hebben naast kernelementen zoals het herkennen van veroorzakende omstandigheden en het monitoren van gedrag, een nauwe relatie met effectieve algemeen werkzame factoren zoals de kwaliteit van de samenwerking tussen de hulpverlener en de jeugdige en/of ouders, overeenstemming over de doelen en de kwaliteit van de uitvoering. De combinatie van algemeen werkzame factoren, kernelementen en interventies bepaalt de effectiviteit van een interventie, door het Nederlands Jeugdinstituut gedefinieerd als een weldoordachte, systematische aanpak voor preventie, ondersteuning en hulp bij specifieke risico's en problemen.⁸ Het vijfde lid legt de rangorde vast in door de Jeugdhulpaanbieder in te zetten interventies⁹:

- effectief volgens sterke aanwijzingen;
- effectief volgens goede aanwijzingen;
- effectief volgens eerste aanwijzingen;
- goed onderbouwd.

Deze bepaling impliceert dat de Gemeente reeds beschikt dan wel in voorkomende gevallen kan beschikken over de benodigde deskundigheid om de onderbouwing/het bewijs van de Jeugdhulpaanbieders te kunnen toetsen.

⁷ NJI, [Databank effectieve interventies](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

⁸ NJI, [Effectieve jeugdhulp: wat werkt?](#) geraadpleegd op 21 november 2024.

⁹ NJI, [Erkenningsprocedure](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

3.1.6

Het Kwaliteitskader voorkomen seksueel misbruik in de jeugdzorg¹⁰ beoogt seksueel misbruik in de jeugdzorg terug te dringen en een gezonde seksuele ontwikkeling van jeugdigen te bevorderen door de implementatie van aanbevelingen op het gebied van:

- de basis;
- opleiding en permanente educatie;
- doorbreken van handelingsverlegenheid;
- gericht op de jeugdige;
- afstemming van de hulpverlening;
- vergroten van de weerbaarheid van jeugdigen;
- voeren van multidisciplinair casusoverleg;
- diagnostiek en hulpverlening na seksueel misbruik;
- gericht op de organisatie;
- inrichten van leerprocessen;
- klachtenprocedure;
- raden van toezicht;
- pleegzorg;
- screening aspirant pleegouders;
- voorbereiding, ondersteuning, evaluatie en toezicht pleegouders;
- zorgen voor veiligheid en werken met onzekerheid in een pleeggezin.

De nota van de commissie Rouvoet is bepalend. Daarbinnen is de Gemeente vrij om aanvullende regels te stellen.

3.1.7

[Artikel 2.5 Jeugdwet](#) draagt het college op jeugdigen, ouders en/of pleegouders te informeren over de mogelijkheid om zonder tussenkomst van derden gebruik te maken van de diensten van een vertrouwenspersoon die daartoe in de gelegenheid wordt gesteld zijn taak uit te oefenen in overeenstemming met nader bij algemene maatregel van bestuur bepaalde verplichtingen. De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft hiervoor een handreiking opgesteld.¹¹ Op grond [van artikel 4.1.9 Jeugdwet](#) rust op de Jeugdhulpaanbieder en de gecertificeerde instelling een vergelijkbare verplichting jegens de jeugdige, ouders en/of pleegouders.

3.1.8

Voor een effectieve samenwerking en daarvoor benodigde communicatie is het noodzakelijk dat partijen elkaar over en weer weten te vinden en kunnen bereiken. Met name, maar niet uitsluitend wordt bedoeld op de gegevens zoals opgenomen onder ‘Partijen’ van de contractstandaard en op actuele en juiste gegevens over de aanwezigheid en bereikbaarheid van voor de samenwerking en communicatie relevante organisatieonderdelen en functionarissen.

¹⁰ Jeugdzorg Nederland, [Kwaliteitskader voorkomen seksueel misbruik in de jeugdzorg](#). Geraadpleegd op 23 april 2024

¹¹ VNG, geraadpleegd op 22 april 2024, https://vng.nl/files/vng/handreiking_regio_gemeenten.pdf

Artikel 3.2: Indexering

Inhoud:

De OVA¹² en de PPC¹³ worden vastgesteld op basis van de cijfers uit het in het voorjaar van het desbetreffende jaar door het Centraal Planbureau (CPB) gepubliceerde Centraal Economisch Plan (CEP). Voor gemeenten is het voorjaar van het lopende jaar echter te laat, omdat de zorginkoop plaats vindt voorafgaand aan het jaar/de jaren waarop de inkoop betrekking heeft. Om hiermee om te gaan hanteert de VNG een systeem met ramingen en nacalculatie en het verschil tussen raming en realisatie. De kaders en tarieven voor een jaar 't' (voorbeeld 2024) worden op basis van de volgende elementen geïndexeerd:

- **Nacalculatie voorlopig en definitief t-1 (2023):** het verschil tussen het voorlopige indexcijfer en het definitieve indexcijfer (t-1) wordt in het indexjaar (=t) met elkaar verrekend.
- **Raming voorlopig t (2024):** Het voorlopige indexcijfer voor het betreffende jaar (=T) wordt als uitgangspunt genomen.

Indexering vindt dus elk jaar één keer plaats, voorafgaand aan het nieuwe jaar. Daarbij wordt uitgegaan van het voorlopige indexcijfer (OVA én PPC) van het komende jaar, gecorrigeerd met het verschil tussen het voorlopige en het (inmiddels gepubliceerde) definitieve indexcijfer van het lopende jaar.

Onderstaand is een voorbeeld berekening uitgevoerd met als basis een bedrag van € 100,00 en de voorlopige en definitieve indexcijfers voor de OVA en de PPC van 2023 en de voorlopige indexcijfers van 2024. N.B. voor 2024 is als definitieve index de voorlopige index gebruikt. Zou hier 0,00% worden ingevuld, dan zou dat een neerwaartse correctie impliceren (wat uiteraard wel mogelijk is).

¹² [Prijnsindexcijfers | Nederlandse Zorgautoriteit \(nza.nl\)](#) geraadpleegd op 21 november 2024

¹³ [Prijnsindexcijfers | Nederlandse Zorgautoriteit \(nza.nl\)](#) geraadpleegd op 21 november 2024

	2023		2024		2025	
OVA	Index	Tarief	Index	Tarief	Index	Tarief
90,00%	2023	2023	2024	2024	2025	2025
Bedrag €		€ 100,00		€ 104,74		€ 111,53
Voorlopig	4,74%	€ 104,74	4,94%	€ 111,53	0,00%	€ 111,53
Definitief	6,36%	€ 106,36	4,94%	€ 111,53	0,00%	€ 111,53
Verschil (Ja/Nee)	1,55%	€ 1,62	0,00%	€ 0,00	0,00	€ 0,00
Ja						
	2023		2024		2025	
PPC	Index	Tarief	Index	Tarief	Index	Tarief
10,00%	2023	2023	2024	2024	2025	2025
Bedrag €		€ 100,00		€ 104,87		€ 109,65
Voorlopig	4,87%	€ 104,87	2,51%	€ 109,65	0,00%	€ 109,65
Definitief	7,02%	€ 107,02	2,51%	€ 109,65	0,00%	€ 109,65
Verschil	2,05%	€ 2,15	0,00%	€ 0,00	0,00	€ 0,00
OVA-% + PPC-%	2023		2024		2025	
	Index	Tarief	Index	Tarief	Index	Tarief
100,00%	2023	2023	2024	2024	2025	2025
Bedrag €		€ 100,00		€ 104,75		€ 111,35
Voorlopig	4,75%	€ 104,75	4,70%	€ 111,35	0,00%	€ 111,35
Definitief	6,43%	€ 106,43	4,70%	€ 111,35	0,00%	€ 111,35
Verschil	1,60%	€ 1,67	0,00%	€ 0,00	0,00	€ 0,00
	2023		2024		2025	

In de Handreiking 'Inzicht in Tarieven'¹⁴ is beschreven dat een reële prijs ten minste op vier kostprijscomponenten gebaseerd dient te zijn. Een van deze kostprijscomponenten betreft indexering van kostprijzen. Indexering vindt plaats door een percentage bij de kostprijs op te stellen. Dit percentage verschilt voor de loonkosten en de materiële kosten. De hoogte van de indexering voor loonkosten kan op verschillende manier worden bepaald. Deze kan worden bepaald op basis van de overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling (de door VWS op basis van CPB-ramingen vastgestelde, OVA; zijnde verwachte ontwikkeling van de som van het contractloon, de werkgeverslasten en de incidentele loonkosten in de zorg). De indexering kan ook worden berekend op basis van (een gemiddelde van) de stijging van cao's. De materiële kosten worden vaak geïndexeerd met het prijsindexcijfer particuliere consumptie (PPC).

Jurisprudentie geeft aan dat bij het bepalen of sprake is van een reële prijs na indexatie rekening moet worden gehouden met loonstijgingen volgens toepasselijke collectieve arbeidsvoorwaarden, omdat Jeugdhulpaanbieders daaraan zijn gebonden. Dat kan betekenen dat loonstijgingen die hoger zijn dan het toegepaste indexpercentage moeten worden doorberekend in het tarief. Vanwege de eenvoud in de uitvoering gaat de contractstandaard uit van een berekende verhouding uit de landelijke indices Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) voor de looncomponent en het prijsindexcijfer voor particuliere consumptie (PPC) voor de prijscomponent in de verhouding 90/10.^{15,16} Het is aan te bevelen dat gemeenten de ontwikkelingen rond de collectieve arbeidsvoorwaarden actief blijven volgen.¹⁷ De uitspraak waarnaar hier wordt verwezen gaat over de AMvB reële prijs

¹⁴ Handreiking Inzicht in Tarieven, geraadpleegd op 21 november 2024

¹⁵ VNG, Indexatie bij inkoop jeugdhulp en Wmo ondersteuning, geraadpleegd op 21 november 2024,

¹⁶ Voor een uitgebreide toelichting zie de [website van het Ketenbureau](#), geraadpleegd op 21 november 2024

¹⁷ Hof Arnhem-Leeuwarden 21 januari 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:437

voor de Wmo 2015, Sinds 1 juli 2024 werd ook de AMvB reële prijzen Jeugdwet van kracht. De kostprijzen in de AMvB sluiten aan bij de kostprijzen in de Handreiking 'Inzicht in Tarieven'.

Artikel 3.3: Marketing

Ratio:

Marktwerving kent naast positieve ook negatieve effecten. Eén van de negatieve effecten, is het actief benaderen van potentiële cliënten door aanbieders. Cliënten moeten uiteraard op de hoogte zijn van het ondersteuningsaanbod van aanbieders, maar het is niet wenselijk dat aanbieders zogenaamde agressieve marketingtechnieken toepassen om cliënten te werven. Dit is de reden dat deze clausule over marketing is opgenomen. De clausule is afgestemd op internationale gedragsregels die gelden voor directe marketing. Er is bovendien een koppeling gemaakt met het inzetten van een persoonsgebonden budget.

Inhoud:

Deze bepaling dient om te voorkomen dat een Jeugdhulpaanbieder bewust (of onbewust), in de contractstandaard als verboden aangemerkte activiteit, bij zijn handelen gebruik maakt van de goedgelovigheid, ontbreken van kennis of ervaring van jeugdigen om zijn aanbod van producten of diensten te promoten. Dat betekent dat de aanbieder zich steeds in zijn hoedanigheid als Jeugdhulpaanbieder kenbaar maakt in zijn uitingen, dat specifiek genoemde kanalen en middelen niet mogen worden ingezet, dat geen diensten worden geleverd waarvoor geen opdracht – al dan niet op grond van wet- en regelgeving - van de jeugdige en/of ouders rechtstreeks of via de Gemeente is ontvangen, dat persoonlijke informatie van de jeugdige nimmer zonder uitdrukkelijke (schriftelijke) toestemming voor marketing wordt ingezet en dat nimmer agressieve of misleidende verkoopmethoden jegens de jeugdige en/of de ouders worden ingezet.

De regels zijn eveneens van toepassing bij levering van diensten door een Jeugdhulpaanbieder aan jeugdigen en/of ouders op basis van een persoonsgebonden budget. Schending van deze bepaling door de Jeugdhulpaanbieder levert een tekortkoming in de nakoming op.

Artikel 3.4: Continuïteit van jeugdhulp

Ratio:

De aanbieder geeft een garantie af voor de continuïteit van jeugdhulp. Deze garantie is proportioneel, aangezien er voldoende redelijke mogelijkheden in de contractstandaard zijn opgenomen voor de aanbieder om ondersteuning stop te zetten en/of de overeenkomst op te zeggen. Om eventuele problemen met continuïteit voor te zijn, is verder uitgewerkt wat risicovolle situaties zijn. De aanbieder meldt deze aan de gemeente zodat zij samen eventuele problemen met continuïteit – ook of juist gezien de groep cliënten – kunnen voorkomen.

Inhoud:

In het convenant Bevorderen continuïteit jeugdhulp hebben partijen in het jeugdstelsel afspraken gemaakt met als doel om te voorkomen dat de jeugdhulp aan jeugdigen en hun ouders of wettelijke vertegenwoordigers (tijdelijk) wegvalt. Volgens de convenantspartijen dienen de risico's op discontinuïteit van jeugdhulp in het belang van de jeugdigen en hun ouders of wettelijke vertegenwoordigers zoveel mogelijk worden beperkt. Omdat er (nog steeds) zorgen bestaan over de continuïteit van de jeugdhulp en het instrumentarium dat beschikbaar is om daar tijdig op te reageren en een groeiend aantal aanbieders financiële

problemen ervaart, met risico's voor de continuïteit van zorg voor jeugdigen als gevolg, zijn concrete afspraken in het convenant er op gericht initiatieven ter verbetering niet (meer) vrijblijvend te laten zijn, dat Partijen elkaar kunnen aanspreken op het nakomen van afspraken en dat daardoor ook de relatie en het vertrouwen tussen Partijen groeit. De geldigheid van het convenant vloeit voort uit het programma van eisen, waarin het convenant van toepassing is verklaard.

Wanneer continuïteitsrisico's ontstaan, is het van belang om deze vroegtijdig te signaleren en om ze te beheersen wanneer de ernst ervan toeneemt. Contractpartijen maken daarom afspraken over het beheersen van continuïteitsrisico's, om de continuïteit van zorg hiermee zoveel mogelijk te herstellen voor betrokken cliënten.

Om de mate van urgentie van de continuïteitsrisico's te kunnen duiden, kunnen de zes treden van urgentie uit het model van Kruger¹⁸ als basis worden gebruikt. Hoe hoger de trede, hoe groter de urgentie en de dreiging voor de continuïteit:

- Trede 1 – generiek: de aanbieder wordt gemonitord op solvabiliteit, rentabiliteit en liquiditeit, waarbij geen risico's worden gezien.
- Trede 2 – risicovol: de solvabiliteit, rentabiliteit en/of liquiditeit van de aanbieder zijn afnemend.
- Trede 3 – zorgelijk: de solvabiliteit van de aanbieder komt onder de 20% en/of de rentabiliteit is circa break-even en/of er bestaat een lichte druk op de liquiditeit.
- Trede 4 – problematisch: de solvabiliteit van de aanbieder komt onder de 10% en/of de rentabiliteit is verlieslatend en/of er ontstaan achterstanden op de liquiditeit.
- Trede 5 – zeer problematisch: de aanbieder heeft een negatief eigen vermogen en/of is al langer dan een jaar verlieslatend en/of heeft een structurele liquiditeitsachterstand.
- Trede 6 – faillissement: de aanbieder dreigt acuut failliet te gaan.

Naast financiële problemen zijn er ook andere oorzaken voor het ontstaan van zorgelijke continuïteitsrisico's (trede 3). In het samenspel tussen opdrachtgever en opdrachtnemer blijkt dat de situatie rond de continuïteit van jeugdhulp ook zorgelijk (trede 3) of (zeer) problematisch (treden 4 en 5) kan worden bij bijvoorbeeld het wegvallen van bestuur, het verliezen van (nadere) opdrachten, een daling van instroom of uitstroom (die leidt tot onder- of overproductie), een hoge ongevalideerde productie, het niet verkrijgen van een kwaliteitscertificaat, een significant verschil van mening over tarieven/aanbesteding en het voeren van rechtszaken, grote personele uitdagingen in bezetting door uitstroom of ziekteverzuim, continuïteitsopmerkingen van banken of accountants, zorgen over de kwaliteit van zorg of sluiting van een afdeling of locatie. Aanbieders dienen goed zicht te hebben op de eigen bedrijfsvoering en eventuele risico's op discontinuïteit. Zij hebben de taak dit met hun opdrachtgevers te bespreken.

Artikel 3.4.2

In sub a t/m d van onderhavige bepaling zijn – niet-limitatief – indicatoren en omstandigheden opgesomd die aanleiding kunnen zijn tot (een vermoeden van) discontinuïteit in de levering van jeugdhulp. Het betreft de financiële situatie van de aanbieder en/of bestuurlijke factoren, alsmede ten aanzien van de aanbieder opgelegde maatregelen van bestuursrechtelijke (IGJ, gemeente, toezichthouder), tuchtrechtelijke of strafrechtelijke aard.

¹⁸ Kruger rapportage, Saneringsmaatregelen (X)autoriteit, 29 oktober 2019, [Bevorderen continuïteit jeugdhulp](#), pag.13 en 14, geraadpleegd 21 november 2024

Artikel 3.5: Wachttijden en cliëntenstop door Gemeente

Ratio:

Het is niet altijd mogelijk voor aanbieders om de gevraagde jeugdhulp direct te leveren. Gemeenten zijn niettemin verplicht zorg te dragen voor compensatie voor de beperkingen van cliënten op basis van de Jeugdwet.

Inhoud:

Er is een gelaagdheid aangebracht in de standaard. Is er een norm beschikbaar, dan moet de Jeugdhulpaanbieder deze toepassen. Anders zijn Treeknormen van toepassing. Valt een Jeugdhulpaanbieder niet in een specifieke branche (GGZ, GHZ, VVT) dan geldt de norm voor de gehandicaptenzorg. Als ook dat niet passend is, kunnen de Gemeente en Jeugdhulpaanbieder maatwerkafspraken maken over een norm. De Gemeente moet hiermee wel akkoord gaan, anders blijft de norm gehandicaptenzorg gelden.

Van de Jeugdhulpaanbieder wordt verwacht dat deze actief en proactief informeert over wachttijden en het voeren van beheer daaromtrent in elke fase van het proces. De hier aangeduide wachttijden betreffen wachttijden op het niveau van de Jeugdhulpaanbieder en betreffen dus niet de wachttijd op het niveau van een individuele jeugdige.

Voor een stop toeleiding in te stellen door de Jeugdhulpaanbieder is voorafgaande, schriftelijke toestemming van de Gemeente vereist.

Uitgangspunt is de overeenkomst van opdracht. Daarbij neemt de Jeugdhulpaanbieder een bepaalde opdracht aan. Onder die opdracht valt de acceptatieplicht zoals ook vermeld in artikel 3.1, waarbij overigens ook is aangegeven wanneer die acceptatieplicht niet geldt. Aannemen van de opdracht houdt in dat de Gemeente als opdrachtgever kan eisen dat in het geval van wachttijd, de Jeugdhulpaanbieder zorgt voor een alternatief. Dit is de onderbouwing van de verplichting. Uiteraard mag van de Gemeente verwacht worden dat zij medewerking verleent indien nodig. De mate waarin een wachttijd als onaanvaardbaar kan worden aangemerkt, wordt gedefinieerd door de specifieke situatie van de jeugdige en/of ouders en verzorgers (ernst, urgentie, tendens), getoetst aan de gestelde normen. De Jeugdhulpaanbieder is in een dergelijke situatie verplicht mee te werken aan het zoeken naar een alternatieve Jeugdhulpaanbieder.

Als de Gemeente concrete signalen krijgt (bijvoorbeeld via wijkteams, IKZ, jeugdigen en/of ouders, enzovoort) over fraude of gebrek aan kwaliteit waarbij de veiligheid van jeugdigen en/of ouders in gevaar komt, dan kan zij de opdracht voor jeugdhulp aan een jeugdige beëindigen en de opdracht verstrekken aan een andere Jeugdhulpaanbieder.

Artikel 3.6: Cliëntenstop door Jeugdhulpaanbieder

Ratio:

Dit artikel bevestigt dat de aanbieder een cliëntenstop kan instellen, maar dat hij wel aan bepaalde voorwaarden moet voldoen. Ook is een cliëntenstop alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van de gemeente.

Inhoud:

Jeugdhulpaanbieders kunnen diverse overwegingen hebben bij een voornemen tot het instellen van een cliëntenstop. Zo kan de beschikbare personele capaciteit niet toereikend zijn

voor het leveren van de hulp, een effect dat kan worden versterkt door bestaande cliënten die langer moeten worden geholpen dan gepland of omdat een situatie complexer is dan voorzien. Ook kan het zijn dat een Jeugdhulpaanbieder geen bestedingsruimte meer heeft binnen het door de Gemeente toegewezen budget. Verder kan een organisatie zelfs in ‘totaal overspannen toestand’ verkeren door een hoge werklast, hoog ziekteverzuim, vertrek van medewerkers en lage tarieven en daardoor niet bij machte zijn de gevraagde inspanning te leveren. Als voor het vinden en implementeren van passende oplossingen voor de ontstane of te verwachten problematiek meer tijd, capaciteit of middelen nodig zijn dan door de Gemeente redelijkerwijs van de Jeugdhulpaanbieder kan worden gevergd, gelet op de vereisten van een tijdige en passende levering van hulp aan de jeugdige, ouders of verzorgers, is deze verplicht daarvan zeven (7) kalenderdagen voorafgaand aan de cliëntenstop, met redenen omkleed en voorzien van mogelijke oplossingen, schriftelijk mededeling te doen aan de Gemeente conform hierover gemaakte afspraken zoals het zoeken naar en aanbieden van eventueel beschikbaar alternatief aanbod. Een cliëntenstop is nimmer van toepassing op crisishulp en overige acute jeugdhulp. Deze vormen van hulp dienen door de Jeugdhulpaanbieder altijd te worden geregeld en gewaarborgd. De Jeugdhulpaanbieder is niet persé gehouden deze hulp zelf te leveren, maar kan hiervoor een andere Jeugdhulpaanbieder inschakelen.

Artikel 3.7: Weigering- en beëindiging van jeugdhulp

Ratio:

Dit artikel geeft de mogelijkheid aan de aanbieder om het leveren van jeugdhulp aan een cliënt te weigeren of te beëindigen. De aanbieder moet daarbij wel wet- en regelgeving in acht nemen. Met name de gewichtige redenen moeten aanwezig zijn om lopende jeugdhulp te beëindigen. Wat gewichtige redenen zijn, is uitgewerkt in rechtspraak. Voor zover die rechtspraak niet van toepassing zou zijn op jeugdhulp, verklaren partijen die van toepassing. Hoewel een opzeggingstermijn van een kalendermaand is opgenomen, is er bij het opstellen van de standaard voor gekozen aanbieders de mogelijkheid te geven deze termijn te verkorten, wederom om gewichtige redenen. Dat overigens de aanbieder verantwoordelijk blijft voor het leveren van jeugdhulp, wil niet zeggen dat hij zelf deze jeugdhulp moet leveren.

Inhoud:

Deze bepaling ziet op de voorwaarden die voortvloeien uit wet- en regelgeving en de jurisprudentie, actueel ten tijde van het opstellen van de contractstandaard.

Weigering jeugdhulp

Weigering jeugdhulp is het weigeren van jeugdhulp op inhoudelijke gronden voordat de levering is begonnen. De Jeugdhulpaanbieder kan jeugdhulp alleen weigeren als sprake is van:

- Gewichtige redenen op grond waarvan de hulpverlening in redelijkheid niet van Jeugdhulpaanbieder kan worden gevraagd (zie hierna bij beëindiging jeugdhulp);
- De Jeugdhulpaanbieder heeft een toewijzing voor de levering van jeugdhulp gekregen buiten zijn expertisegebied en/of die hij niet met de vereiste kwaliteit kan leveren;
- Uitzonderlijke complexiteit van de hulpvraag, niet passend bij het aanbod van de Jeugdhulpaanbieder. Aard en mate van uitzonderlijkheid ten aanzien van de complexiteit dient door de Jeugdhulpaanbieder te worden aangetoond en met ter zake doende, feitelijke argumenten onderbouwd.

Beëindiging jeugdhulp

Onder beëindiging jeugdhulp wordt verstaan dat de ingezette zorg door Jeugdhulpaanbieder eenzijdig wordt stopgezet. Dit terwijl de zorgvraag nog actueel is. Uitgangspunt is dat voor het beëindigen gewichtige redenen aan de orde zijn ([artikel 7.3.14 Jeugdwet](#)).

Gewichtige redenen

Voorbeelden van gewichtige redenen zijn:

- Ernstige mate van bedreiging of intimidatie die de situatie onwerkbaar maakt omdat de persoonlijke veiligheid of vrijheid van de zorgverlener en/of mede-cliënten in gevaar is, ontstaan door of vanwege de cliënt en/of de handelwijze van familie van de cliënt.
- Een onherstelbaar verstoorde vertrouwensrelatie.
- Hygiënische omstandigheden die ernstige gezondheidsrisico's opleveren voor de zorgverlener en/of mede-cliënten.
- Niet nakomen van essentiële verplichtingen of regels, ook niet na herhaaldelijk (schriftelijk) aandringen of waarschuwen door Jeugdhulpaanbieder.

Belangenafweging en cliëntkenmerken

- Bij de besluitvorming door de Jeugdhulpaanbieder ter zake is in ieder geval relevant.
- De afweging van de belangen van de cliënt ten opzichte van die van andere cliënten.
- De aandoening van de cliënt dat mogelijk (mede) het gedrag verklaart.

Artikel 3.8: Wijziging ondersteuningsbehoefte

Ratio:

Merkt de aanbieder op dat een cliënt minder, meer of andere ondersteuning nodig heeft, dan overlegt hij met de cliënt. Mocht de cliënt de aanbieder daartoe machtigen, dan vraagt de aanbieder met en namens die cliënt een nieuwe beschikking aan. Dit laat onverlet dat cliënt (of zijn wettelijke vertegenwoordiger) natuurlijk altijd primair zelf de mogelijkheid heeft een nieuwe beschikking aan te vragen (of een melding te doen). Als gemeenten beleid voeren in het kader van één gezin, één regisseur, één plan, dan is het verstandig de verplichting uit dit artikel te verwerken in dat beleid.

Inhoud:

Uit artikel 2.3 Jeugdwet vloeit voort dat het mogelijk moet zijn in te spelen op een gewijzigde hulpbehoefte. Gemeenten hebben altijd en ongeacht de manier van beschikken de mogelijkheid om een jeugdhulpvoorziening te wijzigen als de omvang of de inhoud van de jeugdhulp verandert.

De gewijzigde behoefte kan ad hoc ontstaan door ontwikkeling bij de jeugdige, door gewijzigde omstandigheden in de omgeving, maar kan ook blijken uit tussentijdse evaluaties en daarmee aanleiding zijn om een beschikking of toewijzing aan te passen. Behoeftes van zich ontwikkelende kinderen kunnen sowieso snel wijzigen waardoor het soms lastig is bij een intake voor een langere periode aard en omvang van de benodigde jeugdhulp exact vast te stellen. Van belang is dat de Jeugdhulpaanbieder een wijziging in de hulpverlening steeds in nauw overleg met de jeugdige op de behoefte afstemt. Dit geldt voor alle uitvoeringsvarianten. Bij de inspannings- en outputgerichte varianten dient bovendien een daartoe verstekkend verzoek aan de Gemeente te worden gedaan, dit in tegenstelling tot de taakgerichte uitvoeringsvariant waar dit vanwege de niet op individueel cliëntniveau

uitgevoerde bekostiging niet aan de orde is. Deze bepaling legt alleen de eerste formele juridische stap vast in het traject voor herziening van een besluit inzake jeugdhulp en laat – indien van toepassing – de rol van de Gemeente als casusregisseur onverlet.

Artikel 3.9: Hoofd- en onderaanneming

Ratio:

In de praktijk komen constructies van hoofd- en onderaannemers vaak voor. Dit is de reden dat de contractstandaard ook bepalingen kent voor deze constructies. De regels moeten vooral waarborgen dat de hoofdaannemer kwalitatieve onderaannemers inzet. Het is van belang dat hoofd- en onderaannemers zelf beoordelen of hun afspraken verder aan alle wet- en regelgeving voldoen, zoals aan mededingingsregels en fiscale regels (btw-verplichtingen). Voorts is aangegeven dat de aanbieder calamiteiten en geweldsincidenten in ieder geval meldt bij de gemeentelijke toezichthouder.

Inhoud:

Het Afwegingskader hoofd en onderaannemerschap sociaal domein omschrijft hoofd- en onderaannemerschap als volgt:¹⁹

“Binnen het sociaal domein kan worden gewerkt met hoofd- en onderaannemerschap. Bij hoofd- en onderaannemerschap zet een aanbieder (de hoofdaannemer) een andere aanbieder (de onderaannemer) in voor (onderdelen van) de te leveren hulp of ondersteuning. De hoofdaannemer is eindverantwoordelijk voor de hulp en regelt de (financiële) verantwoording richting de Gemeente (de opdrachtgever). Er zijn aanbieders die vrijwillig voor deze constructie kiezen, maar de constructie kan ook een gevolg zijn van een bepaalde wijze van inkopen door de gemeente. In dit laatste geval spreken we van ‘opgelegd’ hoofd- en onderaannemerschap.”

Cruciale kenmerken van een hoofd- en onderaannemerconstructie zijn ²⁰:

- De Gemeente contracteert één of meer hoofdaannemers;
- Een hoofdaannemer is vaak ²¹ eindverantwoordelijk voor alle (of een groot deel van de) hulp en ondersteuning voor een inwoner;
- De hoofdaannemer verantwoordt de hulp richting de gemeente;
- De hoofdaannemer zet onderaannemers in daar waar hij zelf de capaciteit of het specialisme niet heeft om een inwoner te ondersteunen;
- De hoofdaannemer fungeert als opdrachtgever richting de onderaannemer; de onderaannemer heeft daarmee geen contractuele relatie met de gemeente;
- Er wordt geen consortium bedoeld; een consortium is een organisatie die de samenwerking van partijen borgt in een separate rechtspersoon.

Bovenstaande tekst sluit – inclusief eventuele discrepanties met in de praktijk gangbare begrippen en definities – aan bij de gepubliceerde handreiking.

Het is van belang dat hoofd en -onderaannemers zelf beoordelen of hun afspraken verder aan alle wet- en regelgeving voldoen, zoals aan mededingingsregels en fiscale regels (BTW

¹⁹ Ketenbureau, [Het afwegingskader hoofd- en onderaannemerschap sociaal domein, geraadpleegd op 21 november 2024](#)

²⁰ Afwegingskader Inkoop Sociaal Domein (impact van Hoofd- en onderaannemerschap), pagina 5

²¹ Sic

verplichtingen). Zie voor meer informatie over BTW verplichtingen: https://sociaalweb.nl/wp-content/uploads/po_assets/684358.pdf.

3.9.1

Inschakelen van onderaannemers is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van de Gemeente. Deze bepaling is opgenomen omdat tijdens de uitvoering kan blijken dat inschakelen van een onderaannemer noodzakelijk is. Deze bepaling ziet dus niet op de inkoopfase maar op de uitvoering.

3.9.2

De hoofdaannemer blijft verantwoordelijk voor nakoming van verplichtingen uit de overeenkomst. De onderaannemer moet voldoen aan zijn meldplicht bij de IGJ. Verder mag er geen maatregel van de IGJ op hem van toepassing zijn, noch mag sprake zijn van een onderzoek naar een vermoeden van fraude. Een onderaannemer hoeft niet aan dezelfde eisen te voldoen als een hoofdaannemer. De hoofdaannemer moet aan alle eisen voldoen, de onderaannemer alleen aan de eisen die de Gemeente van toepassing verklaart.

3.9.3

De jeugdhulp die door de onderaannemer wordt geleverd moet voldoen aan de eisen die hieraan aan de hoofdaannemer zijn gesteld.

3.9.4

De Gemeente heeft de mogelijkheid specifieke afspraken te maken met de hoofdaannemer over de onderaannemer. Deze afspraken worden in een bijlage (addendum) gevoegd bij deel 2 van contractstandaard. Dat is het deel waarin afspraken worden vastgelegd die gelden tussen de Gemeente en één Jeugdhulpaanbieder (of onderaannemer).

3.9.5

Onderaannemers mogen niet op hun beurt onderaannemers inschakelen. De hoofdaannemer borgt dit door middel van aantoonbare afspraken met zijn onderaannemers. Uitzondering hierop is mogelijk na (schriftelijke) toestemming van de gemeente.

Artikel 3.10: Informatievoorziening aan de Gemeente

Ratio:

De gemeente wil als opdrachtgever natuurlijk dat de opdrachtnemer zich kan verantwoorden over de geleverde jeugdhulp. De gemeente betaalt immers voor deze levering. Bij het opstellen van de standaard is expliciet gekeken naar informatie die de gemeente ook écht nodig heeft om goed inzicht te krijgen in wat aanbieders doen en hebben gedaan. Daarnaast is opgenomen dat als deze informatie ook beschikbaar is via openbare bronnen of anderszins toegankelijk is voor de gemeente, de aanbieders deze informatie niet zelf hoeven aan te leveren. Uiteraard is ook rekening gehouden met overwegingen op basis van de AVG.

Inhoud

De Gemeente kan taken voortvloeiend uit de Jeugdwet en wettelijke voorschriften²² in verband met de opdracht en levering van jeugdhulp alleen goed uitvoeren als het kan beschikken over passende, betrouwbare en actuele informatie over elk van deze taken, de opdracht en levering. Daarbij is het tegelijkertijd van belang er voor te waken de

²² § 7.4 Jeugdwet en § 7.5 Besluit Jeugdwet

Jeugdhulpaanbieder administratieve lasten op te leggen die vermijdbaar zijn. Met andere woorden moet de door de Gemeente gevraagde informatie betrekking hebben op een als zodanig aanwijsbare wettelijke taak en daaruit voortvloeiende doelbinding, de hiermee verband houdende opdracht en levering, moet de gevraagde informatie proportioneel (niet meer dan noodzakelijk) zijn en niet op een andere minder ingrijpende wijze door de Gemeente te verkrijgen, bijvoorbeeld bij het CBS of reeds verkregen, bijvoorbeeld via berichtenuitwisseling volgens de actuele versie van de landelijke iStandaarden.

Dit artikel beoogt te regelen dat de Gemeente geen informatie met derden deelt behoudens wettelijke verplichtingen.

De IGJ beschouwt de relatie tussen vertrouwen en de beschikbaarheid van informatie in het “Afwegingskader vertrouwen” als volgt:²³

“Een inspecteur heeft vertrouwen in een bestuurder als deze hem van alle informatie voorziet die hij nodig heeft voor zijn oordeel over de zorginstelling, terwijl de bestuurder de inspecteur vertrouwt als hij het gevoel heeft eerlijk en rechtvaardig te worden beoordeeld. Vertrouwen fungeert als een substituuut bij gebrek aan informatie.”

Dit vraagt van de Jeugdhulpaanbieder te allen tijde (gevraagd en ongevraagd, ad hoc en periodiek) de beschikking te hebben over de mogelijkheden en middelen om medewerking te kunnen en willen verlenen in het voorzien in de benodigde informatie over de Jeugdhulpaanbieder zelf en de kwaliteit van de geleverde jeugdhulp.²⁴ De bepaling benadrukt dat, tenzij openbaarmaking verplicht is, de Gemeente geen bedrijfsvertrouwelijke informatie die betrekking heeft op de Jeugdhulpaanbieder aan andere Jeugdhulpaanbieders mag verschaffen.

Handelwijzen op initiatief van de Jeugdhulpaanbieder:

- Sub a) beschrijft de wijze waarop de Jeugdhulpaanbieder dient te handelen als een onderzoek van één van de genoemde instanties heeft plaatsgevonden.
- Sub b) definieert de financiële indicatoren die moeten worden gerapporteerd, aangevuld met informatie over de bedrijfsvoering en de aard, omvang en besteding van eventuele bestemmingsreserves voor zover deze besteding geen betrekking heeft op de compensatie van negatieve exploitatieresultaten. Gemeente en Jeugdhulpaanbieder kunnen in voorkomende gevallen, in onderling overleg, een bestemmingsreserve inzetten voor een specifiek doel.
- Sub c) De maatschappelijke verantwoording door de Jeugdhulpaanbieder (en de gecertificeerd instelling) gaat in op de naleving van de Jeugdwet over het voorafgaande jaar. Centrale thema's zijn de kwaliteit van de jeugdhulp, de kwaliteit van de uitvoering van de taken, het klachtrecht en de medezeggenschap. Lid 2 van [artikel 4.3.1 Jeugdwet](#) vermeldt de onderwerpen die minimaal moeten worden beschreven in het verslag:
 - betrokkenheid van jeugdigen en hun ouders bij het kwaliteitsbeleid;
 - frequentie en wijze van kwaliteitsbeoordeling en het resultaat daarvan;
 - opvolging van klachten en meldingen over de kwaliteit van de hulp;
 - beknopte beschrijving van de klachtenregeling;

²³ IGJ, <https://www.igj.nl/onderwerpen/hoe-werkt-ons-toezicht/documenten/publicaties/2018/10/09/afwegingskader-vertrouwen>, geraadpleegd op 21 november 2024.

²⁴ NJI, <https://www.nji.nl/effektieve-jeugdhulp/kwaliteitsbeleid>, geraadpleegd op 21 november 2024.

- onder de aandacht brengen van de klachtenregeling bij jeugdigen, ouders en pleegouders;
- samenstelling van de klachtencommissie;
- verrichte werkzaamheden van de klachtencommissie en onder geldende waarborgen;
- aantal en aard van de behandelde klachten door de klachtencommissie;
- strekking van de oordelen en aanbevelingen van de klachtencommissie;
- de aard van getroffen maatregelen na oordelen en aanbevelingen van de klachtencommissie.

Jeugdhulpaanbieders (inclusief Jeugd ggz) en gecertificeerde instellingen zijn op grond van [artikel 4.1.8 van de Jeugdwet](#) verplicht een calamiteit bij de IGJ te melden. De Jeugdhulpaanbieder kan zich contractueel verbinden tot het eveneens doen van een melding van een calamiteit aan de Gemeente. Het is de Jeugdhulpaanbieder echter niet toegestaan om dezelfde informatie aan de Gemeente te verstrekken als aan IGJ op grond van artikel 4.1.8 Jeugdwet. De verplichting geldt behalve voor Jeugdhulpaanbieders ook voor Veilig Thuis voor zover zich een calamiteit zoals bedoeld in [artikel 1.1.1 Wmo 2015](#) heeft voorgedaan bij de uitvoering van de taken zoals bepaald in [artikel 4.2.5 Wmo 2015](#).

Ten behoeve van de Jeugdhulpaanbieders en de gecertificeerde instellingen definieert de Jeugdwet in artikel 1.1 een calamiteit als: *“Een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis die betrekking heeft op de kwaliteit van de jeugdhulp en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor of de dood van een jeugdige of ouder heeft geleid.”*²⁵

De IGJ heeft een leidraad voor meldingen binnen de jeugdhulp opgesteld.²⁶ De gegevens die de Jeugdhulpaanbieder aan de Gemeente verstrekt kunnen betrekking hebben op de aard van de calamiteit, de omstandigheden waaronder de calamiteit zich heeft voorgedaan, de datum waarop de calamiteit zich heeft voorgedaan en de datum waarop de calamiteit bij de IGJ is gemeld. Let wel, persoonsgegevens mogen door de Jeugdhulpaanbieder in dit kader niet aan de Gemeente worden verstrekt.

Artikel 3.11: Archiefmateriaal

Ratio:

Dit artikel spreekt voor zich.

De Jeugdwet schrijft een bewaartermijn van het dossier over de verleende jeugdhulp voor van twintig jaar, gerekend vanaf het tijdstip dat de laatste wijziging is aangebracht of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed jeugdhulpverlener voortvloeit.²⁷

Inhoud:

Dat dossier bevat informatie over de problematiek over opgroeien en opvoeden, psychische problemen en stoornissen aangevuld met uitgevoerde verrichtingen en “andere gegevens” voor zover dat noodzakelijk is voor een goede hulpverlening. Deze bepaling dient om te borgen dat bij beëindiging van de overeenkomst tussen Gemeente en Jeugdhulpaanbieder, de dynamische dossiers op de voorgeschreven wijze (goede, geordende en toegankelijke staat) en voor zover de verstrekking noodzakelijk is voor de door hen in dat kader te verrichten

²⁵ IGJ, [Jeugdhulpaanbieders melden calamiteit](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

²⁶ IGJ, [Leidraad meldingen jeugd](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

²⁷ [Artikel 7.3.8 lid 3 Jeugdwet](#)

werkzaamheden worden overgedragen aan een andere daartoe door de Gemeente aangewezen opvolgende Jeugdhulpverlener.²⁸

Artikel 3.12: iJw

Ratio:

Dit artikel spreekt voor zich. Deze bepaling is de contractuele uitwerking van artikel 6c.1 Regeling Jeugdwet. Het gebruik van iStandaarden is bij de inspanningsgerichte en outputgerichte uitvoeringsvariant is verplicht. Als partijen bij de taakgerichte uitvoeringsvariant gebruik willen maken van de iStandaarden, dan kunnen zij daarvoor bepalingen opnemen in deel 1.

[Artikel 6c lid 1 Regeling Jeugdwet](#) stelt dat het college voor de bekostiging van jeugdhulp gebruik kan maken van de inspanningsgerichte- en outputgerichte uitvoeringsvariant.²⁹ Lid 2 van dat artikel stelt dat als het college van een van deze uitvoeringsvarianten gebruikt maakt, het gehouden is de voor de wijze van financiering, de administratieve processen en de gegevensuitwisseling de iJw-standaard³⁰ toe te passen. Het derde lid expliciteert wat de wetgever verstaat onder toepassing van de iJw namelijk dat er in ieder geval overeenkomstig de iJw, elektronisch berichtenverkeer is tussen de Gemeente en Jeugdhulpaanbieder bij het toewijzen, declareren en leveren van producten, diensten of resultaten. Hieruit volgt dat het iJw-berichtenverkeer dus niet verplicht is gesteld bij toepassing van de taakgerichte uitvoeringsvariant.

Deze bepaling is de contractuele uitwerking van [Artikel 6c.1 Regeling Jeugdwet](#). De verplichtingen gelden wederzijds, als de ene partij niet ‘levert’ kan de andere partij niet ‘presteren’. Zowel de Jeugdhulpaanbieder als de Gemeente moeten zich aan de standaarden houden. De standaard omvat onder meer afspraken over processen en gegevens die moeten voldoen aan regels die weer zijn onderverdeeld in uitgangspunten, bedrijfsregels, invulinstructies, condities, technische regels en constraints.³¹ Voor een passende uitvoering van de contractuele afspraken is een adequate communicatie, informatie- en (elektronische) gegevensuitwisseling vereist tussen de deelnemende partijen. Naast de softwareleveranciers die aan beide zijden van de keten een belangrijke rol vervullen, vereist dit van de Gemeenten en de Jeugdhulpaanbieder de nodige aandacht op verschillende niveaus en om deskundige inzet van inhoudelijke, functionele en technische expertise. Per uitvoeringsvariant is een [Standaard Administratieprotocol](#) beschikbaar dat helpt bij een passende implementatie van de afspraken en een soepele werking van het berichtenverkeer tussen de Gemeente en de Jeugdhulpaanbieder.

²⁸ [Artikel 7.3.11 lid 2 Jeugdwet](#)

²⁹ Zorginstituut Nederland, [Handreiking uitvoeringsvarianten iWmo en iJw](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

³⁰ Zorginstituut Nederland, [iStandaarden Jw](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

³¹ Zorginstituut Nederland, [Begrippenlijst](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

Artikel 3.13: Onverschuldigde betaling

Ratio:

Dit artikel is een uitwerking van [artikel 6:203 BW](#). Als de gemeente ten onrechte heeft betaald, dan kan zij hetgeen onterecht is betaald, terugvorderen.

Inhoud:

Als bijvoorbeeld geld wordt overgeboekt naar een verkeerd rekeningnummer of een declaratie per abuis twee keer wordt betaald, dan kan dit bedrag teruggevorderd worden door een beroep te doen op een onverschuldigde betaling.³² Voor een onverschuldigde betaling geldt een verjaringstermijn van 5 (vijf) jaar die begint te lopen op het moment dat de schuldeiser (de gemeente) weet dat er een onverschuldigde betaling heeft plaatsgevonden en deze weet wie de betaling heeft ontvangen. De vordering verloopt in ieder geval 20 (twintig) jaar na de onverschuldigde betaling (absolute verjaringstermijn).³³

Artikel 3.14: Declaratie en betaling van de geleverde jeugdhulp

Ratio:

Om werkprocessen tussen gemeenten en aanbieders te stroomlijnen, ook in het gebruik van het berichtenverkeer zoals verplicht voorgeschreven in artikel 3.12, verplichten partijen zich in de door het Ketenbureau i-Sociaal Domein vastgestelde standaard administratieprotocollen toe te passen.

Inhoud:

Een declaratie is een verantwoordingsdocument waarin een geleverde dienst of geleverd product wordt weergegeven.³⁴ Het landelijk berichtenverkeer ondersteunt uitsluitend de uitwisseling van declaratieberichten op basis waarvan de Gemeente haar betalingen aan de Jeugdhulpaanbieder (dient te) verrichten. Voor de inspanningsgerichte- en outputgerichte uitvoeringsvariant zijn [Standaard Administratieprotocollen](#) (SAP) vastgesteld waarin de iJw-standaard ook voor het declareren is uitgewerkt. Deze uitwerking in het SAP is een op de uitvoeringspraktijk gerichte instructie ten behoeve van de administratieve verwerking en de vertaling van de contractuele afspraken naar de inrichting van de applicaties, processen, gegevens en het berichtenverkeer, waaronder de geldende termijnen en de van toepassing zijnde overige voorschriften zoals toegelicht bij artikel 3.12.

Bij de taakgerichte uitvoeringsvariant is geen sprake van declaraties op cliëtniveau. De taakgerichte uitvoeringsvariant kent twee implementatiewijzen:

- één met gebruik van berichtenverkeer waarbij alleen de Start- en Stopberichten worden gebruikt;
- één zonder gebruikmaking van het berichtenverkeer.³⁵

³² [Artikel 6:203 Burgerlijk Wetboek](#).

³³ [Artikel 3:307 Burgerlijk Wetboek](#).

³⁴ Zorginstituut Nederland, [Wat is het verschil tussen een declaratie en een factuur?](#) Geraadpleegd op 21 november 2024.

³⁵ [Standaard Administratieprotocol Taakgericht](#), p.4, geraadpleegd op 21 november 2024.

Artikel 3.15: Uitgangspunten voor betaling

Ratio:

Afspraken over betaling en wat aanvullend is op wat wettelijk en in de standaard is voorgeschreven, leggen partijen vast in deel 1 en/of 2 van de overeenkomst. Wel staat vast dat de gemeente alleen betaalt voor hetgeen is afgesproken én geleverd.

Inhoud:

Artikel 3.15.1

Dit artikel bepaalt waarop de vergoeding van gemeenten aan aanbieders betrekking heeft. Dat betreft in ieder geval het kernbeding (jeugdhulp, kwaliteitsvereisten en prijs) zoals omschreven in deel 1 (gemeente-alles gecontracteerde aanbieders) van de contractstandaard, maar ook de aanvullende afspraken omschreven in deel 2 (gemeente-individuele aanbieder) inclusief eventuele afspraken die in bijlagen hierover zijn vastgelegd.

Artikel 3.15.2

Dit artikel expliciteert dat betaling plaatsvindt van jeugdhulp waarvoor de aanbieder is gecontracteerd (kernbeding) en dat door de aanbieder is verleend (geleverd) aan de cliënt die daarop recht heeft op grond van de daarvoor gestelde wettelijke bepalingen of gemeentelijke regelgeving. Een en ander in overeenstemming met artikel 3.1.1 (levering van jeugdhulp) van deze contractstandaard. De redactie van dit artikel bepaalt dat kosten voor de aanbieder die voortvloeien uit de afspraken in deel 2 en eventuele bijlagen, zijn verdisconteerd in de prijs van de daadwerkelijk aan de cliënt geleverde jeugdhulp.³⁶

Artikel 3.16: UBO (Ultimate Beneficial Owner)

Ratio:

Elke ondernemer moet zijn UBO registreren in het UBO-register. Daarmee is controleerbaar aan wie de gemeente uiteindelijk betaalt voor het leveren van de jeugdhulp. Bij het opstellen van de standaard is sprake van een wetsvoorstel dat het mogelijk maakt voor gemeenten om direct het UBO-register te raadplegen. Tot die tijd dienen aanbieders op verzoek van de gemeente hun UBO aan te tonen. Staat overigens een UBO geregistreerd uit een land dat valt onder de wettelijke sanctieregeling, dan betaalt de gemeente de aanbieder niet. Dat geldt ook als de gemeente niet kan vaststellen wie de UBO is. Hiermee willen de opstellers van de standaard voorkomen dat zorggeld een onrechtmatige besteding en bestemming krijgt.

³⁶ Een en ander valt buiten de reikwijdte van de Handreiking 'Inzicht in Tarieven' en is daaraan derhalve niet strijdig

Inhoud:

Op 27 september 2020 is het UBO-register voor vennootschappen en andere juridische entiteiten in werking getreden. Het UBO-register is onderdeel van het handelsregister. Bij inschrijving van nieuw opgerichte entiteiten in het handelsregister dienen de uiteindelijk belanghebbenden van die entiteiten in het UBO-register te worden ingeschreven.³⁷

De volgende informatie moet worden ingeschreven in het UBO-register:

- naam;
- geboortemaand, geboortejahr;
- woonstaat en nationaliteit;
- aard en omvang van het gehouden economisch belang (dit ziet enkel op aandelen, stemrechten of eigendomsbelang, in bandbreedtes van 25%);
- geboortedag, geboorteplaats, geboorteland en woonadres;
- BSN/ buitenlands fiscaal identificatienummer (TIN);
- afschriften van documenten op grond waarvan de voormelde persoonsgegevens zijn geverifieerd (bijv. kopie paspoort);
- afschriften van documenten waaruit de aard en omvang van het door de UBO gehouden economisch belang blijken.³⁸
- Het UBO-register is van belang om fraude met zorggelden te voorkomen. Het register maakt zichtbaar wie de uiteindelijke ontvanger is van de winsten van een onderneming.

Artikel 3.16.1

Deze bepaling sluit aanbieders met een UBO die voorkomt op een sanctielijst³⁹, uit van de levering van jeugdhulp en legt de verantwoordelijkheid voor de registratie in het handelsregister primair bij de aanbieder. Het Handelsregisterbesluit 2008 kent geen uitzondering voor aanbieders. De Sanctiewet 1977 is van toepassing op eenieder. De [Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme](#) (Wwft) is niet relevant voor deze bepaling. Let wel, de aanbieder registreert zelf de UBO in het handelsregister.

De opdrachtgever wordt daarom geadviseerd zich actief op te stellen voor wat betreft de controle op de naleving van de UBO-registratie en de sanctielijstvermeldingen.

Artikel 3.16.2

Een belangrijk gevolg voor een aanbieder met een UBO die voorkomt op een sanctielijst is dat de opdrachtgever geen betalingen verricht, ook niet als de betaling betrekking heeft op reeds geleverde jeugdhulp. Verder legt – onverlet het uitgangspunt dat gemeenten dit register in beginsel zelf (kunnen) raadplegen – dit tweede lid de verplichting aan de aanbieder op om na een eerste verzoek daartoe, de gegevens van een UBO aan de gemeente te verstrekken. Zie ook de toelichting bij het voorgaande lid van deze bepaling: de Sanctiewet 1977 is van toepassing op eenieder. De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) is niet relevant voor deze bepaling.

³⁷ Kamer van Koophandel, [over het UBO-register](#), geraadpleegd op 21 november 2024

³⁸ [Handelsregisterbesluit 2008](#), artikel 35b lid 2, geraadpleegd op 21 november 2024

³⁹ Voorbeelden van sanctielijsten, [Sanctielijst](#), geraadpleegd op 21 november 2024

Artikel 3.16.3

Deze bepaling legt aan de aanbieder de verplichting op gegevens betreffende UBO's aan de gemeente te verstrekken, omdat anders geen betalingen worden gedaan.

Ook worden geen betalingen gedaan aan aanbieders die een (geregistreerde) UBO hebben die tevens voorkomt op een van de sanctielijsten. De inschatting is dat de administratieve lasten van deze bepaling beperkt zijn, omdat de aanbieders altijd hun UBO moeten registreren. Het UBO-register is bedoeld ter voorkoming van misbruik van het financiële stelsel, zoals fraude, witwassen en financieren van terroristische activiteiten. Zie ook de toelichting bij voorgaande leden van deze bepaling: de Sanctiewet 1977 is van toepassing op eenieder. De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) is niet relevant voor deze bepaling.

Artikel 3.16.4

Mocht om welke reden ook, de gemeente niet (kunnen) beschikken over de vereiste informatie met betrekking tot de UBO('s) van de aanbieder, dan schort de gemeente betalingen voor eventueel reeds geleverde jeugdhulp op tot deze over alle vereiste en benodigde informatie beschikt. De aanleververplichting en bewijslast rust op de aanbieder. De inschatting is dat de administratieve lasten van deze bepaling beperkt zijn, omdat aanbieders altijd hun UBO moeten registreren.

Artikel 3.17: Toezicht en handhaving

Ratio:

De gemeente ziet toe op de rechtmatigheid van de jeugdhulp. Dat laat overigens onverlet dat de gemeente bevoegdheden en dergelijke uiteindelijk bij verordening moet regelen. De Inspectie gezondheidszorg en jeugd heeft tot taak het onderzoeken van de kwaliteit in algemene zin van Jeugdhulpaanbieders en houdt bij de uitvoering daarvan rekening met de behoeften van gemeenten.

Inhoud:

3.17.1

De Gemeente mag materiële controle en fraudeonderzoek uitvoeren

De Gemeente is gerechtigd om persoonsgegevens te verwerken van een jeugdige of zijn ouders, waaronder het Burgerservicenummer van de jeugdige en bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als deze gegevens noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van controle of onderzoek naar fraude.⁴⁰ Op grond van het tweede lid van [artikel 7.4.0 Jeugdwet](#) is de Jeugdhulpaanbieder verplicht de daartoe benodigde gegevens te verstrekken. Lid 4 en 5 van hetzelfde artikel hebben aan de Minister de bevoegdheid gegeven te regelen welke gegevens mogen worden verwerkt voor de uitvoering van de werkzaamheden en op welke wijze en met welke middelen dat dient te gebeuren, evenals de voorschriften voor eventuele verdere verwerking. De voorschriften met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van materiële controle en fraudebestrijding zijn uitgewerkt in de Regeling Jeugdwet.⁴¹ Dit eerste lid van deze bepaling dient ter bewustwording en bevestiging van de bevoegdheid van de Gemeente ter zake en de daaruit voortvloeiende verplichtingen voor de Jeugdhulpaanbieder.

⁴⁰ [Artikel 7.4.0 Jeugdwet](#)

⁴¹ [§ 6b Regeling Jeugdwet](#)

Materiële controle is gedefinieerd als een onderzoek waarbij het college van B&W of een door het college van B&W aangewezen persoon nagaat of de gedeclareerde prestatie is geleverd en, indien het college de materiële controle daar ook toe wenst uit te strekken, of die prestatie aansluit bij de beschikking, en/of een gemandateerde Jeugdhulpaanbieder zich aan dat mandaat heeft gehouden, en/of de declaratie past binnen een verwijzing door een huisarts, medisch specialist of jeugdarts, en/of een door een gecertificeerde instelling afgegeven beschikking, en/of deze aansluit op een rechterlijke uitspraak (JB/JR) en/of de declaratie aansluit bij de gemeentelijke verantwoordelijkheid op grond van het woonplaatsbeginsel.⁴²

Fraudeonderzoek is gedefinieerd als een onderzoek waarbij het college van B&W of een door het college van B&W aangewezen persoon nagaat of degene die bij de Gemeente een bedrag voor (geleverde) jeugdhulp in rekening brengt, valsheid in geschrifte, bedrog, benadeling van rechthebbenden of verduistering pleegt of tracht te plegen ten nadele van de gemeente, met het doel een betaling of ander voordeel te verkrijgen waarop hij geen recht heeft of kan hebben.

De omstandigheden en voorwaarden waaronder, de reikwijdte en diepgang van de onderzoeken, de wijze waarop en door wie de onderzoeken worden uitgevoerd, de eisen aan de uitvoerende functionarissen en/of beroepsbeoefenaren en met wie welke gegevens mogen worden gedeeld, is uitgewerkt in een handreiking Materiële controle.⁴³ Onderzoek op cliëntniveau kan een signaal zijn voor het starten van fraudeonderzoek. Ook andere signalen kunnen daartoe aanleiding geven, het is dus niet beperkt tot het eerstgenoemde onderzoek. De UBO-registratie staat geheel los van deze materie.

De gemeentelijk toezichthouder rechtmatigheid houdt toezicht

Onverlet de wettelijke taak van het college om de materiële controle en het fraudeonderzoek uit te voeren, moet de Gemeente op grond van [artikel 2.9 sub d Jeugdwet](#) bij verordening regels stellen voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik van de wet.

Hiertoe kan de Gemeente bij verordening een toezichthouder rechtmatigheid aanstellen die toezicht houdt op de naleving van de Jeugdwet en onderliggende bepalingen, voor zover het de rechtmatigheid van de uitvoering van Jeugdhulp en de besteding van Jeugdhulp gelden betreft. Hieronder kunnen, mits bij verordening bepaald, de bepalingen uit de Jeugdwet, de verordening en nadere regels alsmede de toepasselijke contracten en onderliggende afspraken vallen.

Toezicht op rechtmatigheid door de toezichthouder rechtmatigheid is dus niet beperkt tot de inhoud van de materiële controle en het fraudeonderzoek door het college, zoals bedoeld in artikel 6b1 Jeugdwet, maar kan ook toezien op andere bepalingen, zoals bijvoorbeeld de definitie van 'fraude' zoals in deze overeenkomst.

⁴² [Artikel 8.2.1 Besluit Jeugdwet](#)

⁴³ VNG, [Handreiking voor de uitvoering van de ministeriële regeling Jeugdwet \(uitwisselen persoonsgegevens\) voor het onderdeel materiële controle](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

Omdat het college voor de uitvoering van materiële controle en fraudeonderzoek gebruik kan maken van aangewezen personen, kan de materiële controle en het fraudeonderzoek wel (deels) door de toezichthouder rechtmatigheid worden uitgevoerd.⁴⁴

Jeugdhulpaanbieders: informatie- en medewerkingsverplichting

Onverlet de verplichtingen uit de Wet, gemeentelijke verordening en nadere regels, verstrekt de Jeugdhulpaanbieder ten behoeve van de materiële controle en het fraudeonderzoek, tijdig alle relevante informatie ten aanzien van het nakomen van de verplichtingen uit deze overeenkomst en werkt deze mee aan het onderzoek van het college en geeft opvolging aan aanbevelingen die hier uit komen.

Jeugdhulpaanbieder informeert het college zo spoedig mogelijk, doch binnen 7 (zeven) kalenderdagen na het bekend worden van Jeugdhulpaanbieder met dreigende (financiële) problemen die een risico kunnen opleveren voor de nakoming van wettelijke verplichtingen, alsmede verplichtingen uit het contract.

Onverlet de verplichtingen uit de Wet, gemeentelijke verordening en nadere regels, werkt Jeugdhulpaanbieder onvoorwaardelijk mee aan aangekondigde en onaangekondigde inspecties van de bij wet benoemd inspectieorganen en/of gemeentelijk toezichthouders en geeft opvolging aan aanbevelingen die uit deze inspecties voortkomen.

3.17.2

Als de Gemeente misbruik of fraude door de Jeugdhulpaanbieder constateert, moet nadeel voor de jeugdige zoveel mogelijk worden voorkomen en tegengegaan. De levering van jeugdhulp aan de jeugdige moet daarom ongestoord worden voortgezet, echter komt het recht op vergoeding door de gemeente, voor dat deel van de levering waarop de fraude betrekking heeft, te vervallen.

3.17.3

Indien het college bij de uitvoering van haar taken strafbare feiten constateert, doet zij hiervan aangifte bij het openbaar ministerie. Indien de toezichthouder bij de uitvoering van zijn toezichtstaken fraude of strafbare feiten constateert, doet hij hiervan aangifte bij het openbaar ministerie.

IGJ: De Inspectie gezondheidszorg en jeugd heeft tot taak het onderzoeken van de kwaliteit in algemene zin van Jeugdhulpaanbieders en houdt bij de uitvoering daarvan rekening met de behoeften van gemeenten.⁴⁵ De Inspectie hanteert voor meldingen in het kader van deze bepaling, de Leidraad Meldingen Jeugd.⁴⁶ De Inspectie neemt op grond van deze leidraad, meldingen van gemeenten in behandeling (art. 8) als “Andere melding”, zijnde een andere melding dan een verplichte melding (art. 7), beoordeelt deze melding (art. 9) en bepaalt welke vervolg acties nodig (lid 1) of mogelijk (lid 2) zijn.

OM: Gemeenten (openbare colleges en ambtenaren) die bij de uitvoering van hun taken kennis krijgen van een misdrijf⁴⁷ waarbij sprake is van een inbreuk op of onrechtmatig

⁴⁴ Het is aan de Gemeente om lokaal vast te leggen hoe het toezicht wordt ingevuld. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de handreiking VNG ‘starterspakket toezichthouder rechtmatigheid Jeugdwet’ 21 november 2024.

⁴⁵ Artikel 9.1 Jeugdwet

⁴⁶ IGJ, *Leidraad meldingen jeugd*, geraadpleegd op 21 november 2024.

⁴⁷ De Gemeente stelt geen misdrijf vast. Maar kan wel signalen krijgen dat sprake is van een misdrijf. De gemeentelijk toezichthouder kan hier ook kennis van nemen. In deze gevallen kan de Gemeente het OM informeren. Het is zelfs een wettelijke verplichting (162 Sv).

gebruik van een regeling waarvoor de Gemeente verantwoordelijk is of waarvan de zorg voor de naleving aan hen is opgedragen, zijn verplicht daarvan onmiddellijk melding te doen aan de officier van justitie of aan een van zijn hulpofficieren. De stukken die op de zaak betrekking hebben moeten daarbij worden overhandigd.⁴⁸

Artikel 3.18: Integriteit

Ratio:

Een aanbieder dient integer te handelen. Het leveren van goede jeugdhulp staat centraal in zijn bedrijfsvoering. De gemeente ziet toe op goed bestuur.

Inhoud:

De aanbieder streeft naar een vanzelfsprekende soberheid. Dit betekent dat de aanbieder een bijdrage levert aan het betaalbaar houden van de jeugdhulp. Aanbieders mogen winst maken met het oog op de continuïteit van de ondersteuning en innovaties. De gemeente kan bij verordening en in deel 1 en/of deel 2 van de overeenkomst voorwaarden verbinden aan winsten om te voorkomen dat de gemeente excessieve vergoedingen verstrekt voor geleverde jeugdhulp. De voorwaarden kunnen gelden voor zowel hoofd- als onderaannemers. Het is gezien voorgaande bijvoorbeeld niet acceptabel dat aanbieders excessieve bedrijfsresultaten (winsten/rendementen) realiseren, excessieve kosten berekenen en excessieve dividenden voor eigenaren/aandeelhouders en/of opbrengsten voor directie/bestuurders realiseren.

Integriteit heeft alles te maken met goed bestuur. Integer handelen houdt in dat de aanbieder transparant is, aanspreekbaar is en verantwoording aflegt. Transparante (financiële) bedrijfsvoering en het opstellen en openbaar maken van de jaarverantwoording maakt daar onderdeel van uit.

Een integere bedrijfsvoering van aanbieders uit zich in de volgende gedragsverwachtingen. Een aanbieder:

- houdt zich aan wet- en regelgeving;
- handelt niet frauduleus;
- is eerlijk en vertelt geen onwaarheden;
- houdt geen informatie achter;
- handelt in het belang van de organisatie of de samenleving volgens de gangbare normen en waarden;
- houdt zich aan gedragsregels van de beroepsgroep/branche;
- maakt geen misbruik van bevoegdheden of positie;
- respecteert vertrouwelijkheid;
- houdt zich aan zijn woord/toezeggingen;
- is consistent in gedrag;
- onthoudt zich van ongepaste relaties en heeft aandacht voor het voorkomen van belangenverstrengeling;
- laat het belang van de doelgroep waarvoor de organisatie functioneert leidend zijn;
- toont aan voldoende oog voor maatschappelijke belangen te hebben;
- neemt besluiten op basis van een integere afweging van belangen van goede zorg, interne betrokkenen en het publieke belang.

⁴⁸ [Artikel 162 lid 1 aanhef jo. Sub c Wetboek van Strafvordering](#)

Artikel 3.19: Bevindingen toezichthouders

Ratio:

Bevindingen van toezichthoudende organen kunnen risico's blootleggen met betrekking tot kwaliteit en rechtmatigheid van de geleverde jeugdhulp en de aanbieder die deze levert. Deze bevindingen kunnen daarom aanleiding zijn voor nader onderzoek of op zichzelf grond zijn voor opzegging en/of ontbinding van de overeenkomst.

Inhoud:

De IGJ houdt toezicht op de Jeugdwet. Samen met de Inspectie Justitie en Veiligheid is de IGJ verantwoordelijk voor het bewaken van de kwaliteit en de veiligheid van de jeugdhulp, de jeugdbescherming en jeugdreclassering en de andere aanbieders in het jeugddomein. Ook ziet de IGJ toe op de naleving van de wetgeving. Voor de Veilig Thuis organisaties hanteert de inspectie specifieke toetsingskaders en een handelingsprotocol.⁴⁹ Bij de uitvoering van de controle op jeugdhulp gebruikt de inspectie toetsingskaders, waarbij het JIJ-kader centraal staat.⁵⁰

De bevindingen worden op een vierpuntschaal gerapporteerd:

- Donkergroen:
 - Voldoet aan de norm
 - De toezichthouders constateren op deze norm alleen positieve punten
- Lichtgroen:
 - Voldoet grotendeels aan de norm.
 - De toezichthouders constateren op deze norm veelal positieve punten.
- Geel:
 - Voldoet grotendeels niet aan de norm
 - De toezichthouders constateren op deze norm overwegend negatieve punten
- Rood:
 - Voldoet niet aan de norm
 - De toezichthouders constateren op deze norm nauwelijks tot geen positieve punten
- Blauw:
 - De norm is niet getoetst

Afhankelijk van de zwaarte van het oordeel van de IGJ bepaalt de Gemeente wat daarmee te doen in het kader van de overeenkomst met betreffende Jeugdhulpaanbieder. De Gemeente kan daarbij gebruik maken van een escalatieladder.

⁴⁹ IGJ, [Toetsingskaders](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

⁵⁰ IGJ, [Het jij Kader](#), geraadpleegd op 21 november 2024.

Artikel 3.20: Niet-nakoming, opzegging en ontbinding

Ratio:

Aangezien het BW maar ook [het VNG Model](#) Algemene Inkoopvoorwaarden – dat van toepassing is verklaard op de standaard – al veel regelen over niet-nakoming, opzegging en ontbinding, zijn de bepalingen in hoofdstuk 6 vooral aanvullend van aard. Zo zijn er specifieke (aanvullende) sancties opgenomen bij niet-nakoming en (aanvullende) gronden voor beëindiging van de overeenkomst. Ook is expliciet gemaakt dat als de overeenkomst tussen partijen eindigt op basis van dit artikel, de aanbieder de plicht kent met andere aanbieders te kijken naar overname van cliënten – waarbij die daarbij natuurlijk ook zelf een rol spelen.

Inhoud:

3.20.1

Ontbinding heeft geen terugwerkende kracht, wat inhoudt dat de prestaties (jeugdhulp) die al zijn verricht niet hun rechtsgrond verliezen.⁵¹ Gevolg hiervan is dat bij ontbinding een verbintenis tot ongedaanmaking ontstaat, echter omdat terugdraaien van reeds geleverde jeugdhulp niet mogelijk is, komt een verbintenis tot waardevergoeding tot stand.⁵² Schadevergoeding is aanvullend op de in de bepaling genoemde elementen (en volgt uit de wet). De maatregelen zijn afgestemd op – en zien op een bij de afspraak passende uitvoering. Elk van de uitvoeringsvarianten in deze bepaling, betreffen keuzes uit één of een combinatie van uitwerking(en) die voorzie(t)(n) in deze schadevergoeding. Deze bepaling houdt geen verband met bepalingen over fraude.

3.20.2

Als de Gemeente beslist de overeenkomst (gedeeltelijk) te ontbinden én er sprake is van aan de Jeugdhulpaanbieder toe te rekenen gronden voor die beslissing (wanprestatie), dan is de Jeugdhulpaanbieder aansprakelijk voor de geleden of te lijden schade van zowel de Gemeente als van de jeugdige.⁵³ De Gemeente dient zich in te spannen om de schade die ontstaat of nog kan ontstaan zo veel mogelijk te beperken.⁵⁴

3.20.3

Deze bepaling stelt onjuiste of onvolledige informatie die door de Jeugdhulpaanbieder is verstrekt tijdens de inkoopprocedure, gelijk aan een tekortkoming in de nakoming van de (mede) op basis daarvan tot stand gekomen overeenkomst. Het is een explicitering van een grond om te ontbinden die samenhangt met de doorlopen inkoopprocedure. Immers kan pas later blijken dat de Gemeente het aanbod niet zou hebben aanvaard (ofwel had Gemeente geen aanbod gedaan aan de Jeugdhulpaanbieder) bij juiste informatie.

⁵¹ [Artikel 6:271 Burgerlijk Wetboek](#)

⁵² [Artikel 6:272 Burgerlijk Wetboek](#)

⁵³ [Artikel 6:277 lid 1 Burgerlijk Wetboek](#)

⁵⁴ [Artikel 6:2 lid 1 Burgerlijk Wetboek](#)

3.20.4

Artikel 28 van de [VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden](#) geeft beide Partijen de mogelijkheid om een overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst en zonder ingebrekestelling direct te ontbinden. Artikel 3.20.4 is aanvullend op deze bepaling.

3.20.5

Overmacht is een wettelijk gedefinieerd begrip.⁵⁵

3.20.6

Deze afspraken zijn gericht op het waarborgen van de hulp ('inzetten van de aangewezen voorziening') aan de jeugdige waartoe de Gemeente op grond van de Jeugdwet verplicht is.⁵⁶ De continuïteit staat hier centraal, wat ook de reden is voor de opzegging, ontbinding of de beëindiging van de bedrijfsvoering van de Jeugdhulpaanbieder. Het onderscheid naar uitvoeringsvarianten is slechts van toepassing op de begrippen 'tarieven' (inspannings- en outputgerichte varianten) en 'taakgerichte budget' (taakgerichte uitvoeringsvariant).

Artikel 3.21: Overdracht van rechten en fusie

Ratio:

Als de aanbieder rechten en plichten uit de overeenkomst wil overdragen, dan moet de gemeente daarvoor goedkeuring verlenen. Waar geen goedkeuring voor nodig is, is het vestigen van pandrechten. De reden is dat kredietverstrekkers van aanbieders zekerheden willen stellen en dat dit normaliter gebeurt in de vorm van verpanding. Het is niet redelijk om aan deze gangbare praktijk verdere voorwaarden te verbinden, ook niet omdat deze geen (direct) risico oplevert voor de ondersteuning aan cliënten. Wijzigt de onderneming van de aanbieder qua structuur (door vervreemding of anderszins), dan moet de aanbieder dit minstens bij de gemeente melden, zodat de gemeente kan inschatten wat deze wijziging betekent voor het zorglandschap en de cliënten waarvoor zij verantwoordelijk is. De gemeente kan de rechten en plichten wel overdragen aan derden, zoals andere gemeenten of publiekrechtelijke rechtspersonen, maar alleen onder de voorwaarde dat die derde de overeenkomst op dezelfde manier blijft uitvoeren.

Inhoud:

Artikel 3.21.1

Naar Nederlands recht is een overeenkomst en de daaruit voortvloeiende verbintenissen overdraagbaar met medewerking van de wederpartij (art 3:83 [BW](#) jo. [6:159 BW](#)). Spiegelbeeld van de overdracht van de rechten en verplichtingen door de aanbieder is het overnemen van deze rechten en verplichtingen door een of meerdere derde partijen. Dit houdt in deze bepaling in dat de gemeente niet alleen voorafgaande schriftelijke goedkeuring moet geven voor de overdracht op zichzelf, maar ook aan het overnemen van de rechten en verplichtingen uit de overeenkomst aan de beoogde derde partij(en). Pandrechten zijn uitgezonderd omdat de aanbieder anders geen investeringsmiddelen meer kan krijgen bij financiële instellingen. Redenen voor deze bepaling zijn het waarborgen van de verantwoordelijkheid van de gemeente om te zorgen voor de beschikbaarheid van een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod van jeugdhulp en de noodzaak voor de

⁵⁵ [Artikel 75 Burgerlijk Wetboek Boek 6](#)

⁵⁶ [Artikel 2.3 lid 1 Jeugdwet](#).

gemeente om de continuïteit van de jeugdhulp ('inzetten van de aangewezen voorziening') te kunnen garanderen aan de cliënt waartoe de gemeente op grond van de Jeugdwet verplicht is. Eventuele voorwaarden die de gemeente verbindt aan de overdracht door de aanbieder en/of de overname door een of meerdere derden, dienen om te waarborgen dat de gemeente te allen tijde kan voldoen aan de wettelijke verplichtingen die op grond van de Jeugdwet op haar rusten. Als sprake is van een (Europese) aanbestedingsprocedure mag de aanbieder niet worden vervangen, anders dan door het uitvoeren van een nieuwe aanbestedingsprocedure. Fusie of overname van de onderneming kan – indien sprake is van een Europese aanbestedingsprocedure – wel een reden zijn om de rechten en verplichtingen over te dragen maar dat moet dan wel vooraf met de gemeente zijn overeengekomen. Overigens kan dit ook nooit zonder toestemming (lees: nagaan of organisatie voldoet aan (oorspronkelijke) geschiktheidseisen conform [Artikel 2.163f lid 2 Aanbestedingswet 2012](#): Het UEA-formulier en inkoopdocument bieden daarvoor informatie).

Artikel 3.21.2

Belangrijke redenen voor deze bepaling zijn het waarborgen van de verantwoordelijkheid van de gemeente om zorg te dragen voor de jeugdhulp en de kwaliteit en continuïteit van de voorzieningen. Eventuele voorwaarden die de gemeente verbindt aan de overdracht door de aanbieder en/of de overname door een of meerdere derden, dienen om te waarborgen dat de gemeente te allen tijde kan voldoen aan de wettelijke verplichtingen die op grond van de Jeugdwet op haar rusten. De informatie die van de aanbieder wordt gevraagd, is noodzakelijk om de mogelijke gevolgen van de vervreemding, de overdracht of de wijziging in de zeggenschap van de onderneming te kunnen vaststellen en om te kunnen bepalen of en op welke wijze de gemeente te allen tijde aan haar wettelijke verplichtingen voortvloeiend uit de Jeugdwet kan blijven voldoen.

Artikel 3.21.3

De gemeente kan rechten en verplichtingen overdragen of deze laten overnemen door een of meerdere derden, tenzij de wet of de aard van een recht zich daartegen verzet. Dit betreft eigendomsrechten, beperkte rechten (hypotheek, vruchtgebruik, pandrecht *niet*) en vorderingsrechten. Overige rechten zijn door de gemeente slechts over te dragen als dit door de wet is bepaald. De medewerking door de aanbieder wordt bevorderd met de waarborg te voldoen aan alle verplichtingen uit de overeenkomst.

Artikel 3.22: Financiële verantwoordelijkheid

Ratio:

Dit artikel bevat standaardbepalingen over garantstellingen, voorschotten en derdenbeslag.

Inhoud:

3.22.1

Dit artikel beoogt te voorkomen dat de Jeugdhulpaanbieder verplichtingen jegens derden moet nakomen die de levering van jeugdhulp nadelig kunnen beïnvloeden. De juridische term voor garantstelling is borgtocht, zijnde de overeenkomst waarbij de Jeugdhulp-aanbieder zich als borg verplicht om de prestatie, die een schuldenaar moet verrichten jegens zijn schuldeiser, zelf na te komen als deze schuldenaar dat niet doet.⁵⁷ De financiële continuïteit van de Jeugdhulpaanbieder en daarmee het jeugdhulpaanbod en de continuïteit van de hulpverlening

⁵⁷ [Artikel 7:850 Burgerlijk Wetboek](#)

in uitvoeringen zijn de belangrijke redenen voor de Gemeente om zich het recht voor te behouden vooraf toestemming kunnen te verlenen of de toestemming te weigeren.

3.22.2

Hoofdregel is dat nakoming van een verbintenis direct na het ontstaan kan worden gevorderd en dus opeisbaar is, tenzij er een tijd voor de nakoming is bepaald.⁵⁸ Zonder tijdsbepaling kunnen beide partijen de nakoming opschorten. De Gemeente wenst met deze bepaling eventuele opschorting van de opeisbaarheid te voorkomen. Dit betekent dat de Jeugdhulpaanbieder geen mogelijkheid heeft te wachten met terugbetalen van het voorschot tot de Gemeente aan een eventuele daarmee samenhangende verplichting heeft voldaan.⁵⁹

3.22.3

Derdenbeslag is een verzamelbegrip voor alle beslagen die een deurwaarder bij een derde legt. Overigens staat dit beslag geheel los van een situatie waarin sprake is van faillissement. Juridisch geformuleerd is derdenbeslag het leggen van beslag 'onder' een derde. Bij derdenbeslag zoals bedoeld in deze bepaling wordt er dus beslag gelegd bij de Gemeente die buiten het geschil tussen de Jeugdhulpaanbieder en diens schuldeiser staat. De schuldeiser van de Jeugdhulpaanbieder laat het beslag door een deurwaarder leggen in de veronderstelling dat de Jeugdhulpaanbieder nu of in de toekomst een vordering heeft op de Gemeente, waaruit zijn vordering op de Jeugdhulpaanbieder kan worden voldaan. Derdenbeslag onder de staat of een openbaar lichaam is geregeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.⁶⁰

Artikel 3.23: Noodzakelijke aanpassing

Ratio:

Wetgeving en overheidsbeleid veranderen. De wetgever voert in wetgevingsprocessen een proportionaliteits- en uitvoerbaarheidstoets uit, waaronder ook de toets op de wezenlijke wijziging in contracten. Veranderingen kunnen namelijk van invloed zijn op de (uitvoering van de) overeenkomst. Als dat het geval is, dan wijzigen partijen de overeenkomst voor zover nodig. Als zo'n wijziging echter niet mogelijk is, bijvoorbeeld door het aanbestedingsrecht, dan kunnen partijen de overeenkomst opzeggen zonder dat een gang naar de rechter nodig is. Niet elke verandering in wetgeving en overheidsbeleid leidt dus tot een (recht op) beëindiging van de overeenkomst. Als wijzigen mogelijk is, dan zijn partijen daartoe eerst gehouden.

Inhoud:

Verandering van wet- of regelgeving die relevant is voor het wederzijds nakomen van verplichtingen uit de overeenkomst kwalificeert als een gegronde reden voor wijziging van de overeenkomst zoals bedoeld in deze bepaling. Niet in de laatste plaats in het belang van de continuïteit van de hulp aan cliënten is het van belang dat de gemeente en de aanbieder tijdig met elkaar in overleg treden. Daarbij kan de situatie ontstaan dat partijen niet tot overeenstemming komen. Omdat de aanleiding voor de noodzakelijke wijziging van de overeenkomst aan geen van beide partijen kwalificeert als toerekenbaar tekortschieten in de

⁵⁸ [Artikel 6:38 Burgerlijk Wetboek](#)

⁵⁹ [Artikel 6:52 Burgerlijk Wetboek](#)

⁶⁰ [Artikel 479 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#)

uitvoering van de contractuele verplichtingen, is opzegging ter beëindiging van de overeenkomst met in achtneming van een opzegtermijn voor beide partijen mogelijk.

Artikel 3.24: Geschillenregeling

Ratio:

VNG, het ministerie van VWS, het ministerie van Justitie en branches hebben eerder afgesproken om geschillen over de uitvoering van overeenkomsten te versimpelen. Daarvoor is een Geschillencommissie Sociaal Domein in het leven geroepen. Bij geschillen kunnen partijen daarom niet alleen naar de rechter, maar-ook naar de geschillencommissie. Als zij geschillen voorleggen aan de geschillencommissie dan voorziet het reglement van deze commissie in een rechtsgang na uitspraak, waarbij de rechter die uitspraak marginaal kan toetsen. De geschillencommissie kan overigens geen declaratoire (en constitutieve) uitspraken doen. Partijen zullen dan niet ontvankelijk zijn bij de geschillencommissie en alsnog hun geschil inhoudelijk moeten voorleggen aan een rechter.

In april 2023 is de nieuwe Geschillencommissie Sociaal Domein opgericht.⁶¹ Deze commissie behandelt geschillen tussen gemeenten en zorgaanbieders, met name op het gebied van inkoop en (de uitvoering van) contracten op het gebied van Jeugd en Wmo. Deze commissie is niet toegankelijk voor burgers. Wanneer er een geschil optreedt in het sociaal domein, wordt van de betrokken partijen verwacht dat zij eerst actief proberen om tot een oplossing te komen. Als deze inspanningen niet tot een oplossing leiden, kunnen zij het geschil voorleggen aan de commissie. Zij kunnen het geschil ook voorleggen aan de rechter.

De Geschillencommissie Sociaal Domein kent twee subcommissies:

- de Geschillencommissie Sociaal Domein: Inkoop Jeugdwet en Wmo;⁶²
- de Geschillencommissie Sociaal Domein: Woonplaatsbeginsel en Toegang.⁶³

Afhankelijk van de inhoud van het geschil wordt een onderscheid gemaakt tussen beide subcommissies.

De eerste volzin van de bepaling geeft aan dat een stap naar de geschillencommissie een gang naar de rechter niet uitsluit. De reglementen van de geschillencommissie wijzen erop dat vernietiging van het bindend advies van de commissie mogelijk is door het advies binnen twee maanden na dagtekening voor vernietiging voor te leggen aan de civiele rechter. Vernietiging van het bindend advies van de commissie kan uitsluitend plaatsvinden door het ter marginale toetsing voor te leggen aan de rechter binnen twee maanden na de verzending van de uitspraak aan partijen. Na afloop van de vernietigingstermijn is het bindend advies onaantastbaar geworden.^{64,65} De geschillencommissie kan overigens geen declaratoire (en constitutieve) uitspraken doen. Partijen zullen dan niet ontvankelijk zijn bij de geschillencommissie en alsnog hun geschil inhoudelijk moeten voorleggen aan een rechter.

⁶¹ Informatiepagina Sociaal Domein - De Geschillencommissie Zorg, geraadpleegd op 23 april 2024

⁶² Sociaal Domein: Inkoop Jeugdwet en Wmo - De Geschillencommissie Zorg, geraadpleegd op 21 november 2024

⁶³ Sociaal Domein: Woonplaatsbeginsel en Toegang - De Geschillencommissie Zorg, geraadpleegd op 21 november 2024

⁶⁴ SDIZ-reglement art. 24, geraadpleegd op 21 november 2024.

⁶⁵ SDWZ-reglement, art. 21, geraadpleegd op 21 november 2024.

Artikel 3.25: Ongeldige overeenkomst

Ratio:

In de praktijk komt het weleens voor dat aanbieders een ondertekende overeenkomst terugsturen naar gemeenten, maar dat zij dan in die overeenkomst wijzigingen hebben aangebracht. Dit is op basis van dit artikel niet toegestaan; dergelijke overeenkomsten zijn ongeldig.

Inhoud

Overeenkomsten komen tot stand door een aanbod en de aanvaarding daarvan.⁶⁶ Overeenkomsten binden partijen, wat betekent dat overeenkomsten niet eenzijdig kunnen worden aangepast of beëindigd.⁶⁷ Doorhalingen en/of mededelingen die door de Jeugdhulpaanbieder in de overeenkomst worden aangebracht worden gezien als eenzijdige aanpassingen van de overeenkomst die door de Gemeente niet worden geaccepteerd. In de praktijk ontstaat met enige regelmaat 'ruis' in de uitvoering en deze bepaling beschermt partijen tegen onduidelijkheden met betrekking tot de afspraken die zijn gemaakt en ondertekend.

Artikel 3.26: Nietigheid

Ratio:

Bij de uitvoering van de overeenkomst kan het gebeuren dat partijen een afspraak hebben gemaakt die nietig is of niet rechtsgeldig. Deze bepaling regelt dat alleen die afspraak dan nietig is en niet de hele overeenkomst. Partijen zijn dan verplicht te onderhandelen over een bepaling die zoveel mogelijk aansluit op de nietige bepaling.

Inhoud

Deze bepaling voorziet in een partiële-nietigheidsclausule die dient om te voorkomen dat de overeenkomst als geheel ongeldig wordt verklaard bij de ongeldigheid van één bepaling. Naar Nederlands recht is een volledige vernietiging vanwege één ongeldige bepaling niet snel aan de orde, maar moet er worden bepaald of de nietige bepaling uit de overeenkomst is te verwijderen en te vervangen door een aangepaste bepaling die voldoet aan wet- en regelgeving. De wet spreekt van een "onverbrekelijk verband" tussen een rechtshandeling en een grond van nietigheid.⁶⁸

Artikel 3.27: Kennisgevingen en algemene inkoopvoorwaarden

Ratio:

Veel gemeenten hebben eigen inkoopvoorwaarden. Aanbieders die met meer gemeenten contracteren moeten dus steeds opnieuw ook die inkoopvoorwaarden controleren. Deze last vermijden de opstellers van de contractstandaard door het VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden van toepassing te verklaren. Dit betekent dus ook dat gemeenten hun eigen inkoopvoorwaarden niet meer van toepassing kunnen verklaren.

⁶⁶ Artikel 6:217 lid 1 Burgerlijk Wetboek

⁶⁷ Artikel 6:213 lid 1 Burgerlijk Wetboek

⁶⁸ Artikel 3:41 Burgerlijk Wetboek

Inhoud

3.27.2

Algemene voorwaarden zijn één of meer bedingen die zijn opgesteld om in een aantal overeenkomsten te worden opgenomen, met uitzondering van bedingen die de kern van de prestaties aangeven, voor zover deze kernbedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd. De Gemeente is als gebruiker de partij die de voorwaarden in de overeenkomst ‘gebruikt’. De Jeugdhulpaanbieder is de wederpartij die door ondertekening de geldig aanvaardt⁶⁹.

De in deze bepaling genoemde artikelen in het [VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden](#) (september 2024) die niet van toepassing zijn, betreffen:

- artikel 16.1 = staffel aansprakelijkheid
- artikel 20.1 en 20.2 = facturering en betaling
- artikel 21 = leveringen
- artikel 22 = verpakking en transport
- artikel 23 = overdracht van eigendom en risico
- artikel 25.3 = vervanging van personeel

Genoemde artikelen betreffen onderwerpen die de Gemeente en de Jeugdhulpaanbieder normaliter niet van toepassing verklaren bij het contracteren van jeugdhulp.

Artikel 3.28: Betekenis na beëindiging

Ratio:

Soms eindigt een overeenkomst, maar zijn nog niet alle zaken gedaan. Een cliënt zit nog in zorg, een betaling is nog niet verricht. Deze bepaling regelt dat ook bij einde overeenkomst bepalingen uit de overeenkomst nog kunnen gelden voor afhandeling van die overeenkomst.

Inhoud:

Onder ‘materieel van betekenis’ verstaat deze bepaling naar analogie van het onderscheid tussen formeel- en materieelrechtelijke regels dat elk rechtsgebied met uitzondering van het staatsrecht kent, het inhoudelijke recht of de inhoudelijke verplichtingen die ook na afloop van de overeenkomst moeten worden nagekomen. Zo zullen bijvoorbeeld verschuldigde betalingen desgewenst moeten worden voldaan en dient de overeengekomen jeugdhulp desgewenst ook na de einddatum van de overeenkomst aan de jeugdige te worden verleend.

Artikel 3.29: Aansprakelijkheid

Ratio:

Ook de gemeente kan een gebeurtenis veroorzaken met schade voor de aanbieder tot gevolg. In deze bepaling is de aansprakelijkheid voor die schade beperkt. De aansprakelijkheid van de aanbieder is geregeld in [het Model](#) Algemene Inkoopvoorwaarden van de VNG (en door een rechter is deze bepaling als proportioneel aanvaard).

⁶⁹ [Artikel 6:231 Burgerlijk Wetboek](#)

Inhoud:

Aansprakelijkheid is geregeld in artikel 14 van het VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden. Hiervan is aangegeven in jurisprudentie dat de clause voldoet. Zie: <https://vng.nl/artikelen/aansprakelijkheid>

Gevolgschade is een specifieke vorm van schade die geen specifieke plek heeft in het Nederlands verbintenissenrecht⁷⁰ en wordt ook wel aangemerkt als indirecte vermogensschade (geleden verlies en/of gederfde winst). Het is vaak lastig om vast te stellen wat in een gegeven situatie wordt aangemerkt als rechtstreekse schade en wat wordt aangemerkt als gevolgschade. Dit onderscheid wordt om deze reden niet gemaakt in de [VNG Algemene Inkoopvoorwaarden](#). Het Model VNG Algemene Inkoopvoorwaarden sluiten aan bij de wettelijke schadevergoedingsregeling (BW) waarbij de vergoeding en de omvang van de schade wordt bepaald door criteria van causaal verband en toerekenbaarheid. Nu in deze bepaling wordt gekozen voor een onderscheid tussen directe en gevolgschade, is een passende definitie van gevolgschade noodzakelijk om onzekerheid over de uitleg van deze term te reduceren. In deze bepaling verstaan we onder gevolgschade:

- alle schade die niet direct wordt veroorzaakt door de schadeveroorzakende gebeurtenis
- én de schadeveroorzakende gebeurtenis is ontstaan als gevolg van de levering van Jeugdhulp door de Jeugdhulpaanbieder;
- én de Gemeente verplicht was/is deze door de Jeugdhulpaanbieder geleverde jeugdhulp te vergoeden.

Artikel 3.30: Wijzigen van omstandigheden

Ratio:

Er kunnen zich omstandigheden voordoen die bij het sluiten van de overeenkomst niet voorzien(baar) waren. Partijen zijn daarom verplicht hier melding van te maken aan elkaar. Daarnaast geldt dat de overeenkomst automatisch eindigt voor die delen waarvoor de Jeugdwet geen betalingsverplichtingen meer kent door wijzigingen in wet- en regelgeving.

Inhoud:

3.30.1

Deze bepaling is tegelijkertijd een uitbreiding (naar beide partijen) en nadere invulling (van feiten en omstandigheden) van een van de ‘Algemene verplichtingen Contractant’ van het [Model Algemene Inkoopvoorwaarden](#).⁷¹ De bepaling heeft als doel de verantwoordelijkheid die rust op de Gemeente om blijvend te voldoen aan haar verplichtingen op grond van de Jeugdwet te ondersteunen. Het nakomen van de verplichtingen door de Gemeente jegens de Jeugdhulpaanbieder én een zorgvuldige uitvoering van de overeenkomst door de Jeugdhulpaanbieder – beschreven in de kernbedingen in deel 1 en deel 2 van deze overeenkomst, naast de randvoorwaarden in deel 3 die mede bepalend zijn voor de wijze waarop deze kernbedingen (kunnen) worden nagekomen – vervullen hier een belangrijke rol in. De bepaling somt limitatief ‘zodanige ontwikkelingen’ op die zeker worden aangemerkt als ‘van wezenlijke invloed’ en die aldus in aanmerking komen om door de Jeugdhulpaanbieder aan de Gemeente te worden gemeld. Van gemeentewege kan bijvoorbeeld worden gedacht aan

⁷¹ Artikel 4.1 VNG-model-algemene-inkoopvoorwaarden

wijzigingen in wet- en regelgeving waarmee de Gemeente rekening heeft te houden of waaraan de Gemeente uitvoering moet geven.

3.30.2

Een overeenkomst heeft niet alleen de door partijen (de Gemeente en Jeugdhulpaanbieder) overeengekomen rechtsgevolgen, maar ook die welke naar de aard van de overeenkomst, uit de wet, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeien. Dit is vrij vertaald wat het Burgerlijk Wetboek zegt in boek 6, artikel 248 eerste lid⁷². Het tweede lid voegt daaraan toe dat een tussen partijen als gevolg van de overeenkomst geldende regel niet van toepassing is, als die in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.

Deze bepaling in de overeenkomst beoogt op voorhand voor partijen duidelijk te maken dat wijzigingen in de wet- en regelgeving waarop een afspraak (bepaling) in de overeenkomst is gebaseerd, direct na inwerkingtreding van de wijziging in de wet- en regelgeving resulteert in de (partiële) nietigheid van de betreffende contractuele bepaling(en) en dat Jeugdhulp dat tot dat moment op basis daarvan werd vergoed, na de datum van de inwerkingtreding niet meer voor vergoeding in aanmerking komt. Nietigheid treedt altijd in ‘van rechtswege’, dat wil zeggen automatisch volgend vanuit het recht.

Artikel 3.31: Wijziging van de contractstandaard

Ratio:

De Contractstandaard Jeugd is niet in beton gegoten. Ook deze is aan verandering onderhevig door wijzigingen in wet- en regelgeving, rechtspraak of verbeteringen uit de praktijk. Dit artikel is een specifieke herzieningsclausule die het mogelijk maakt om direct nieuwe contractstandaarden te implementeren zonder nieuwe aanbestedingsprocedure te hoeven doorlopen. In het algemeen geldt een overgangstermijn van 6 (zes) kalendermaanden, maar als nieuwe wetgeving eerder ingaat, dan verkorten partijen deze termijn tot de ingangsdatum van die nieuwe wetgeving.

Inhoud:

Artikel 3.31.1

Een standaard die landelijk geldt en moet worden nageleefd, zoals deze contractstandaard, dient blijvend aan te sluiten bij landelijke ontwikkelingen, afspraken en besluitvorming die daarop van invloed zijn. Denk aan ontwikkelingen in de wijze waarop het Jeugd-domein landelijk is georganiseerd, wijzigingen in wet- en regelgeving, doorontwikkeling van de informatiestandaarden, landelijke afspraken en voorwaarden van financieel-administratieve of budgettaire aard en overige omstandigheden zoals opgesomd in het eerste punt van dit artikel. Dit kunnen noodzakelijke aanleidingen zijn de contractstandaard en/of delen daarvan en/of onderdelen daarvan en/of bepalingen daarin te wijzigen, aan te vullen of te laten vervallen.

Artikel 3.31.2

Dit artikel stelt dat de wijzigingen in de contractstandaard in ongewijzigde vorm moeten worden overgenomen voor zover die wijzigingen niet de algemene aard van de opdracht

⁷² [Artikel 6:248 Burgerlijk Wetboek](#)

veranderen of dat door een prijsverhoging de oorspronkelijke waarde van de opdracht als geheel met meer dan de helft toeneemt.

Artikel 3.31.3

Partijen hebben een half jaar de tijd om de wijzigingen in hun contracten op basis van de gewijzigde contractstandaard door te voeren. Uitzondering hierop zijn wijzigingen in wet- en regelgeving, die gelet op de aard van de wijzigingen en een eventueel overgangsrecht dat van toepassing is, leidend zijn.

Artikel 3.31.4

De wijziging(en) van/in de contractstandaard kunnen van een zodanige aard zijn dat de aanbieder tot de conclusie komt de overeenkomst niet te kunnen of te willen voortzetten.

De aanbieder kan in dat geval de overeenkomst opzeggen:

- mits de argumenten die hij aanvoert niet berusten op onredelijke gronden;
- hij daarnaast van oordeel is dat het onredelijk is de overeenkomst in gewijzigde vorm voort te zetten;
- partijen geen overeenstemming bereiken over de gevolgen van de overeenkomst; en
- de gemeente niet kan vergen van de aanbieder dat deze de overeenkomst in de beoogde gewijzigde vorm voortzet.

Artikel 3.31.5

De aanbieder en de gemeente hebben bij opzegging geen recht op schadevergoeding. De wijzigingen in de contractstandaard en, als uitvloeisel daarvan de in de overeenkomst tussen partijen over te nemen wijzigingen, staan niet in de weg van eventuele wijzigingen van een overheidsopdracht zonder nieuwe aanbestedingsprocedure als bedoeld in deel 2 van de Aanbestedingswet 2012, gelet op hetgeen is bepaald in [art. 2.163b](#), [2.163d](#), [2.163e](#), [2.163f](#).

Artikel 3.32: Inbreuk persoonsgegevens

Ratio:

Deze laatste bepaling ziet op mogelijke plichten uit de AVG voor de aanbieder, die ook de gemeente in de overeenkomst met de aanbieder moet regelen.

Inhoud:

Indien de aanbieder voor een bepaald deel van de uitvoering van de opdracht als verwerker moet worden beschouwd, is een verwerkersovereenkomst (in de zin van artikel 28 AVG) voor dat deel van de opdracht verplicht. Gemeenten kunnen daarbij bijvoorbeeld gebruikmaken van de [model verwerkersovereenkomst](#) van de VNG. Voor zover de aanbieder verwerkingsverantwoordelijke is bij de uitvoering van de opdracht zijn er bepalingen toegevoegd. Ook in die gevallen is het voor gemeenten van belang om tijdig te worden geïnformeerd.